

ΤΜΗΜΑ Β

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΝΟ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας Περιεχομένων

1.1 Χωρική Αρχή.....	5
1.2 Γενικά στοιχεία της Στρατηγικής.....	5
1.3. Στρατηγική και στόχοι.....	6
1.3.1 Αναπτυξιακό όραμα, Κεντρικές Κατευθύνσεις, Άξονες & Ειδικοί Στόχοι του Τοπικού Προγράμματος.....	6
1.3.2 Τοπική Στρατηγική.....	7
1.3.3 Συνάφεια με στόχους του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027.....	22
1.3.4. Δυνατότητες συμπληρωματικής χρηματοδότησης από άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα.....	25
1.3.5 Τεκμηρίωση συμμόρφωσης με υφιστάμενες στρατηγικές, σχέδια.....	27
1.3.6 Εκτιμώμενη Συνέργεια & Συμπληρωματικότητα με άλλες στρατηγικές, σχέδια, προγράμματα (π.χ. Leader ΚΑΠ, άλλες στρατηγικές της Ε.Ε.).....	31
2.1 Πίνακας Δράσεων.....	33
2.2 Συνοπτικά Τεχνικά Δελτία Προτεινόμενων Παρεμβάσεων.....	36
1.1.1. Δημιουργία ανοιχτών χώρων με περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών εγκατάστασης για εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης.....	36
1.1.2 Δημιουργία ποδηλατόδρομου εντός τουριστικών οικισμών με ανάπλαση των υφιστάμενων κεντρικών οδών αυτών.....	39
1.1.3 Αναπλάσεις κεντρικών σημείων και ιδιαίτερης σημασίας σημείων παραδοσιακών (ή και μη παραδοσιακών) οικισμών.....	43
1.2.1 Ψηφιοποίηση αρχείων Υπηρεσιών φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δημιουργία εφαρμογών ψηφιακών υπηρεσιών.....	47
1.3.1 Εκσυγχρονισμός υποδομών και ανάπλαση της περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών τουρισμού ευεξίας.....	50
1.3.2 Βελτίωση οικισμών της περιοχής παρέμβασης με την έννοια να γίνουν πιο φιλικοί και προσβάσιμοι και στους επισκέπτες και στους τουρίστες σαν τοπικοί τουριστικοί προορισμοί.....	53
2.1.1 Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού.....	57
2.2.1 Δημιουργία υποδομών προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης, εκτός περιοχών Natura.....	60
2.3.1 Δημιουργία πράσινων σημείων στην περιοχή παρέμβασης και συμπληρωματικών υποδομών ανακύκλωσης.....	65
3.1.1 Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης με έμφαση στην ψηφιακή ή/και στην πράσινη οικονομία.....	68

3.1.2 Ίδρυση ή/και επέκταση τουριστικών επιχειρήσεων σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης - Εκσυγχρονισμός τουριστικών επιχειρήσεων σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης	72
3.2.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων από άνεργους νέους ή μακροχρόνια άνεργους	76
3.2.2 Πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων	80
3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	83
3.1. Σχέδιο χρηματοδότησης	85
3.2 Αναλυτικός Πίνακας Δεικτών	89
3.3 Δαπάνες Διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της Στρατηγικής & του Συντονισμού της	91
3.4 Χρονοπρογραμματισμός Τοπικού Προγράμματος ανά Έτος	94

1.1 Χωρική Αρχή

ΟΤΔ	ΤΑΠΤοΚ ΝΗΣΟΥ ΧΙΟΥ
------------	-------------------

1.2 Γενικά στοιχεία της Στρατηγικής

Τίτλος προτεινόμενου σχεδίου
Ολοκληρωμένο Σχέδιο Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης νήσου Χίου, εκτός του αστικού κέντρου αυτής
Συνοπτική περιγραφή
<p>Το παρόν Ολοκληρωμένο Σχέδιο Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης νήσου Χίου αφορά τις επτά (7) Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Χίου (Ομηρούπολης, Καρδαμύλων, Αμανής, Αγίου Μηνά, Καμποχώρων, Μαστιχοχωρίων και Ιωνίας) που καλύπτουν το σύνολο της έκτασης της νήσου, εκτός της Δ.Ε. Χίου.</p> <p>Στρατηγικός στόχος του παρόντος σχεδίου είναι η ενίσχυση και αναβάθμιση της περιοχής παρέμβασης μέσω συμπληρωματικών παρεμβάσεων, τόσο μεταξύ τους, όσο και με άλλα σχέδια και στρατηγικές που εκπονούνται ή/και υλοποιούνται στην ίδια την περιοχή ή σε όμορες περιοχές, με σκοπό την συγκράτηση, ενίσχυση και ανανέωση του πληθυσμού στην ύπαιθρο του νησιού, μέσω συγκεκριμένων δράσεων που στοχεύουν:</p> <ul style="list-style-type: none">
- Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, μόνιμων ή προσωρινά διαμενόντων στην περιοχή παρέμβασης
- Στη διατήρηση των πόρων της περιοχής, όπως το πολιτιστικό απόθεμα, το φυσικό περιβάλλον και η βιοποικιλότητα.
- Στην ενίσχυση δραστηριοτήτων που επηρεάζουν σημαντικά την οικονομία της περιοχής, όπως οι τομείς του τουρισμού και της αγροδιατροφής
- Στην ενίσχυση επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες ή πρόκειται να εγκατασταθούν στην περιοχή παρέμβασης. <p>Για την εκπόνηση του σχεδίου έχουν ληφθεί υπόψη:</p> <p>(α) Η εισαγωγή καινοτομιών στην περιοχή παρέμβασης μέσω της εισαγωγής νέων τεχνολογιών, της ψηφιοποίησης υπηρεσιών και της ενθάρρυνσης νέων ανθρώπων με υψηλό επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων να εγκατασταθούν στην περιοχή.</p> <p>(β) Ο σεβασμός στις συνήθειες των μόνιμων κατοίκων της περιοχής παρέμβασης, στην ιστορία της περιοχής και στα έθιμα και στις παραδόσεις.</p> <p>(γ) Ο πλούτος της περιοχής που αφορά το πολιτιστικό της απόθεμα, το φυσικό περιβάλλον και την βιοποικιλότητα και η προστασία που απαιτείται για την διατήρηση του.</p> <p>(δ) Οι σύγχρονες ανάγκες για δράσεις που αφορούν τον περιορισμό των αποτελεσμάτων της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος.</p> <p>Στην συνέχεια, αναλύονται οι Άξονες και οι Ειδικόί Στόχοι της προτεινόμενης Τοπικής Στρατηγικής, όπως και οι ανάγκες που αξιολογήθηκαν για την τεκμηρίωση του κάθε Ειδικού Στόχου.</p>

1.3. Στρατηγική και στόχοι

1.3.1 Αναπτυξιακό όραμα, Κεντρικές Κατευθύνσεις, Άξονες & Ειδικοί Στόχοι του Τοπικού Προγράμματος

Το Αναπτυξιακό όραμα που εξυπηρετεί η τοπική Στρατηγική είναι η **στήριξη του τοπικού πληθυσμού με δράσεις βελτίωσης της καθημερινότητας και ενίσχυσης της τοπικής επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα της επιχειρηματικότητας των νέων, με μοχλό την ιδιαίτερη φυσική και ανθρωπογενή ταυτότητα της περιοχής παρέμβασης.**

Με αυτό τον τρόπο, αναμένεται να βρίσκουν οι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής ελκυστικό τον τόπο τους και τον τρόπο ζωής τους στην περιοχή, ενώ παράλληλα, αναμένεται ο τόπος να γίνει ελκυστικός προορισμός για επισκέπτες και τουρίστες.

Η τοπική Στρατηγική ΤΑΠΤοΚ για το νησί της Χίου διαρθρώνεται σε τρεις (3) Άξονες που ο καθένας από αυτούς εξυπηρετεί Ειδικούς Στόχους ως εξής:

Άξονας	Ειδικός Στόχος Στρατηγικής
1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών	1.1 Βελτίωση των υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού
	1.2 Βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από δημόσιους φορείς στους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης
	1.3 Έργα ανάπτυξης και βελτίωσης διαχείρισης τουριστικών προορισμών
2. Προστασία των πολιτιστικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής παρέμβασης	2.1 Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
	2.2 Προστασία και ανάδειξη ιδιαίτερων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης και της βιοποικιλότητας
	2.3 Μείωση των στερεών απορριμμάτων που οδηγούνται προς υγειονομική ταφή και το παραγόμενο βιοαερίου με σκοπό τη μείωση της συμβολής της περιοχής στο φαινόμενο του θερμοκηπίου
3. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης με ειδική μέριμνα στη συγκράτηση ή/και επαναπατρισμό νέων ή/και υψηλών γνώσεων και δεξιο-τήτων εργαζόμενων	3.1 Ενίσχυση ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης ή τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης
	3.2 Ενθάρρυνση νέων ή ανέργων με υψηλές δεξιότητες για εγκατάσταση τους στην περιοχή παρέμβασης με ίδρυση νέας επιχείρησης ή πρόσβαση στην απασχόληση σε υφιστάμενη επιχείρηση σαν εξειδικευμένο προσωπικό

1.3.2 Τοπική Στρατηγική

Ακολουθεί η ανάλυση και Αιτιολόγηση της τοπικής Στρατηγικής ΤΑΠΤοΚ, βάσει των στόχων και των αναγκών και της ιεράρχησης αυτών.

Αναλυτικά:

Άξονας	Ειδικός Στόχος Στρατηγικής
1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών	1.1 Βελτίωση των υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού
<p>ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις ανάγκες)</p> <p>Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Χίου βρίσκεται εγκατεστημένο στο κεντρικό τμήμα του νησιού που συνίσταται από την πόλη της Χίου, τον Βροντάδο προς τα Βόρεια, τις Καρυές δυτικά και τα χωριά Θυμιανά, Νεχώρι, Χαλκειός, Βασιλεώνικο, Βερβεράτο, Ζυφιά και Δαφνώνα προς τα νότια. Στο Κεντρικό τμήμα του νησιού υπάγονται γεωγραφικά και οι πιο δημοφιλείς τουριστικοί προορισμοί του και συγκεκριμένα η παραλιακή περιοχή των Θυμιανών που εκτείνεται από Καρφά έως Μέγα Λιμνιώνα και η παραλία της Αγίας Φωτιάς.</p> <p>Στην πραγματικότητα, σε σύνολο πληθυσμού 50.361 κατοίκων του Δήμου Χίου, στην πόλη της Χίου κατοικούν μόνιμα 27.015 (στοιχεία απογραφής 2021) δηλαδή 53,6 % του πληθυσμού, στους οικισμούς της Δ.Ε. Ομηρούπολης και συγκεκριμένα στον Βροντάδο και τις Καρυές (βόρεια και δυτικά της πόλης) 5.891 κάτοικοι (11,7 %) και στα χωριά του νότιου κεντρικού τμήματος, όπως προαναφέρθηκαν, 4.867 κάτοικοι (9,7 %). Δεδομένου, λοιπόν, ότι το 75 % των κατοίκων του Νομού κατοικεί στο περίπου 25 % της διαθέσιμης έκτασης, δημιουργούνται πιέσεις από την έλλειψη υποδομών για τις κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητικές και άλλες δραστηριότητες των κατοίκων.</p> <p>Οι ελλείψεις που υπάρχουν επιδρούν, όχι μόνο στην υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής, αλλά και στην ελκυστικότητα του νησιού σαν τουριστικός προορισμός, αφού τα πλέον τουριστικά μέρη του δεν προσφέρουν άλλες εναλλακτικές δραστηριότητες, εκτός της θάλασσας και των συναφών ενασχολήσεων.</p> <p>Ήδη σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, ο Δήμος Χίου ενέταξε δύο πολυχώρους άθλησης και ψυχαγωγίας για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων του. Πιο συγκεκριμένα, κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2014, ενέταξε και υλοποίησε πολυχώρο με αθλητικές και άλλες υποδομές στην περιοχή της Φάρκαινας, που λειτουργεί προσελκύοντας κατά κανόνα τους κατοίκους της πόλης, με μεγάλη επιτυχία από την ίδρυση του μέχρι σήμερα. Το καλό παράδειγμα αυτού του πολυχώρου στάθηκε αφορμή να σχεδιάσει και να προτείνει στην τοπική πρωτοβουλία του LEADER ΠΑΑ της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020 άλλο ένα πολυχώρο, στην περιοχή του Αγίου Λουκά Λειβαδίων, με σκοπό την προσέλκυση κατοίκων του Βόρειου τμήματος της πόλης και του Βροντάδου.</p> <p>Παρόλα αυτά εξακολουθεί να υφίσταται έλλειψη ενός τέτοιου ανοιχτού χώρου που να εξυπηρετεί τους οικισμούς που βρίσκονται νοτίως της πόλης και ταυτόχρονα τις τουριστικές περιοχές που εκτείνονται στα παραλιακά μέτωπα αυτών των οικισμών.</p> <p>Ταυτόχρονα, παρατηρείται έλλειψη ειδικών υποδομών ανοιχτών χώρων, για εξειδικευμένες δραστηριότητες κατηγορίες κατοίκων, όπως π.χ. για τους ποδηλάτες. Έχοντας οργανωθεί σε Συλλόγους, πρόσφατα ανακάλυψαν μια περιοχή εξαιρετικού</p>	

φυσικού κάλλους και με έντονη πολιτιστική κληρονομιά, σε σχετικά μικρή απόσταση από την πόλη της Χίου και συγκεκριμένα ανάμεσα στους οικισμούς Βαβύλων και Θολοποταμίου, την περιοχή των Σκλαβιών. Το υφιστάμενο δίκτυο χωματόδρομων με τις σχετικά μεγάλες κλίσεις, λόγω του ανάγλυφου της περιοχής, αξιοποιήθηκε με την πρόσκληση και διοργάνωση πανελληνίου αγώνα mountain bike.

Με τη δημιουργία ανοιχτών χώρων άθλησης και ψυχαγωγίας των κατοίκων του νησιού και με κατάλληλο σχεδιασμό των ενεργειών για την υλοποίησή τους, το υφιστάμενο φυσικό περιβάλλον της περιοχής που θα γίνει η εγκατάσταση μπορεί να αναβαθμιστεί και να προστατευτεί έναντι κινδύνων όπως οι πυρκαγιές ή κακόβουλες ενέργειες.

Ταυτόχρονα, τέτοιοι χώροι απευθύνονται όχι μόνο στους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης, που αναμφισβήτητα τους έχουν ανάγκη, αλλά και στους τουρίστες, αποτελώντας μάλιστα δυνητικά και πόλο έλξης, όπως στην περίπτωση της δημιουργίας ανοιχτού ποδηλατικού πάρκου για αγώνες mountain bike.

Ένα άλλο πρόβλημα που παρατηρείται είναι η έλλειψη ποδηλατοδρόμων. Η ανάγκη αυτή είναι μεγαλύτερη για την πόλη της Χίου που δεν ανήκει γεωγραφικά στην περιοχή παρέμβασης της παρούσας πρωτοβουλίας, ενώ αντίθετα για τους οικισμούς του υπόλοιπου νησιού είναι περιορισμένη, λόγω της μικρής κυκλοφοριακής φόρτισης των εσωτερικών οδών των οικισμών και της δυνατότητας κίνησης ποδηλάτων σε αυτές, ανεξαρτήτως της κατασκευής ποδηλατοδρόμων. Παρόλα αυτά, υπάρχουν ιδιαίτερα σημεία της περιοχής παρέμβασης, που η ανάπτυξη ποδηλατοδρόμων θα προσέδιδε υψηλή προστιθέμενη αξία και αυτά είναι:

- Οι τουριστικές περιοχές του Καρφά, Αγίας Ερμιόνης και Μέγα Λιμνιώνα
- Το παραλιακό μέτωπο του Βροντάδου από τους Τρεις Μύλους μέχρι τη Δασκαλόπετρα.

Όσον αφορά την δεύτερη περίπτωση, ο Δήμος Χίου την εξετάζει ενιαία με το παραλιακό μέτωπο του βόρειου τμήματος της πόλης της Χίου, από τα Ταμπάκικα μέχρι τους Τρεις Μύλους του Βροντάδου και ως εκ τούτου ένα τέτοιο έργο, εφόσον ωριμάσει, θα πρέπει να ενταχθεί ενιαία σε κάποιο κατάλληλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα για την υλοποίησή του.

Αντίθετα, τμήματα του οδικού δικτύου της περιοχής Καρφά έως Μέγα Λιμνιώνα μπορούν να ενισχυθούν με ποδηλατόδρομους, χωρίς σημαντικές μεταβολές του οδοστρώματος, αλλά με την έννοια της ανακατασκευής των πεζοδρομίων, όπου εκτός των ποδηλατοδρόμων μπορούν να προστεθούν και άλλες βοηθητικές υποδομές για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, ειδικά ατόμων με ειδικές ανάγκες (π.χ. οδεύσεις τυφλών).

Δεδομένου ότι οι συγκεκριμένες περιοχές συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο μέρος των κλινών της νήσου Χίου και αποτελούν τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς του νησιού, η βελτίωση της προσβασιμότητας με την προσθήκη και ποδηλατοδρόμων θα αναβαθμίσει γενικότερα την εικόνα τους, ενώ ταυτόχρονα θα δοθεί η δυνατότητα στους διαμένοντες τουρίστες να κινούνται με ήπια μέσα (πεζοί ή με ποδήλατο) εντός των οικισμών.

Η σημερινή κατάσταση δεν αρμόζει στους συγκεκριμένους οικισμούς, που συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη κίνηση τουριστών στο νησί. Πεζοδρόμια που σε πολλά σημεία δεν υπάρχουν και εκεί που υπάρχουν έχουν έντονα σημεία φθοράς από τα δέντρα (αλμυρίκια) που είναι φυτεμένα σε αυτά, δεν εξασφαλίζουν την ασφαλή πεζή μετακίνηση των τουριστών εντός των οικισμών.

Σε αντίθεση με τους τουριστικούς οικισμούς, ιδιαίτερα σημαντικοί είναι οι παραδοσιακοί οικισμοί, που υπάρχουν τόσο στο Νότιο, όσο και στο Βόρειο τμήμα του νησιού. Έτσι, στην περιοχή παρέμβασης ανήκουν γεωγραφικά οι οικισμοί Άγιον Γάλα, Άγιος Γεώργιος Συκούσης, Ανάβατος, Βέσσα, Διευχά, Κάμπια, Μεστά, Ολύμποι, Πατρικά, Πυργί και Σιδηρούντα σύμφωνα με τα ΦΕΚ-594/Δ/78 και 198/Δ/88, όπως και οι οικισμοί Αρμόλια, Αυγώνυμα, Βουνό, Ελάτα, Έξω - Διδύμα, Κέραμος, Κατάβαση, Λιθί, Παρπαριά, Πираμά, Τρύπες, Χαλκειός, Ζυφιάς, Καλαμωτή (μεσαιωνικό τμήμα) και Βολισσός σύμφωνα με το ΦΕΚ-198/Δ/88. Σημειώνεται ότι εκτός περιοχής παρέμβασης έχουν ανακηρυχθεί σαν παραδοσιακοί ο οικισμός του Κάμπου (ΦΕΚ-33/Δ/91) και ο οικισμός των Οινουσσών (ΦΕΚ-381/Δ/99).

Όλοι αυτοί οι οικισμοί αποτελούν μέρος της πολιτιστικής παράδοσης του νησιού της Χίου και συνιστούν πόλο έλξης των τουριστών. Κάθε οικισμός από τους παραπάνω έχει να επιδείξει πλήθος πολιτιστικών στοιχείων, που σχετίζονται με την ιστορία του, την αρχιτεκτονική του και τις ιδιαιτερότητες του. Έτσι, τα μεσαιωνικά καστροχώρια (π.χ. Μεστά, Ολύμποι) συναγωνίζονται σε ομορφιά και παράδοση με το μεσαιωνικό τμήμα της Καλαμωτής, τα ξυστά του Πυργίου, τα επίσης διαφορετικής μορφής μεσαιωνικά χωριά των Αυγώνυμων και του Αναβάτου, τον Άγιο Γιώργη Συκούση με τον ομώνυμο ναό που χρονολογείται από τον 11ο ή 12ο αιώνα και πρόσφατα διασώθηκε και αποκαταστάθηκε με χρηματοδότηση του Ε.Π. Βορείου Αιγαίου 2014 – 2020 και με τα μοναδικά χωριά της Βόρειας Χίου (π.χ. Βολισσός, Άγιο Γάλας κ.λ.π.).

Σημαντικό στοιχείο κάθε οικισμού είναι η κεντρική πλατεία του, που συγκεντρώνει όχι μόνο τους κατοίκους, αλλά επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής και τους τουρίστες που επισκέπτονται τους οικισμούς.

Σε αρκετά από τα παραδοσιακά χωριά, οι πλατείες και γενικότερα τα κεντρικά τους σημεία έχουν τύχει έργων ανάπλασης τα τελευταία χρόνια και βρίσκονται σε καλή κατάσταση. Υπάρχουν, όμως, και χωριά που μέχρι σήμερα, δεν έχει υλοποιηθεί έργο ανάπλασης και ανάδειξης της κεντρικής πλατείας και των άλλων σημείων ενδιαφέροντος του οικισμού.

Στο πλαίσιο της παρούσας πρωτοβουλίας εκτιμάται ότι ένα σημαντικό έργο θα ήταν η ανάπλαση των πλατειών και κεντρικών σημείων τουλάχιστον 4 από τους παραδοσιακούς οικισμούς της περιοχής παρέμβασης που προαναφέρθηκαν.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΚΟ.1 Δημιουργία υποδομών για τις κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητικές και άλλες δραστηριότητες των κατοίκων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.1 Ενίσχυση πολιτιστικών δραστηριοτήτων ή δράσεις προβολής τοπικών δρώμενων ή παραδοσιακών δραστηριοτήτων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.1 Ανάπλαση οικισμών και διατήρηση του πολιτιστικού αποθέματος μνημείων και κτιρίων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.2 Δημιουργία συστημάτων πληροφόρησης των τουριστών ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΕ.1 Έργα ανάπλασης παραλιακών οικισμών και οδικού δικτύου αυτών, καθώς και σχετικών υποδομών, όπως οι ποδηλατόδρομοι ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.5 Αποκατάσταση και διάσωση ιστορικών μνημείων ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.4 Δημιουργία βιωματικών χώρων αναβίωσης δραστηριοτήτων σχετικών με τον πολιτισμό της περιοχής παρέμβασης ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

- ΚΟ.2 Έλλειψη ειδικών υποδομών ανοιχτών χώρων, για εξειδικευμένες δραστηριότητες κατοίκων, όπως π.χ. για τους ποδηλάτες, προσκόπους κ.λ.π. **ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΟΙ.7 Αύξηση και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών **ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΠΟ.3 Ίδρυση πολιτιστικών δομών **ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΚΟ.3 Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση προς τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης **ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών **ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**

1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών

1.2 Βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από δημόσιους φορείς στους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις ανάγκες)

Είναι πραγματικότητα ότι η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών πληροφορικής στις διαδικασίες δημόσιων φορέων οδηγεί στην ψηφιοποίηση των υπηρεσιών με σημαντικά οφέλη, τόσο για τους πολίτες, όσο και για τους δημόσιους φορείς, με την έννοια της εξοικονόμησης ανθρώπινου δυναμικού και χρόνου, αλλά και της ταυτόχρονης βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ήδη με την ψηφιοποίηση πολλών υπηρεσιών του Δημοσίου, όπως η έκδοση πιστοποιητικών, η έκδοση υπεύθυνων δηλώσεων με γνήσιο υπογραφής ή η ψηφιακή βεβαίωση εγγράφων, η ζωή των πολιτών έχει βελτιωθεί σημαντικά και η γραφειοκρατία έχει μειωθεί, σε βαθμό που εξοικονομούνται πόροι για τους Δημόσιους φορείς για καλύτερη αξιοποίηση τους προς όφελος των πολιτών.

Κατά τη διαβούλευση με Δημόσιους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καταγράφηκε η ανάγκη ψηφιοποίησης αρχείων ορισμένων υπηρεσιών τους, όπως οι Τεχνικές Υπηρεσίες και άλλες.

Οι Διευθύνσεις Τεχνικών Υπηρεσιών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και του Δήμου Χίου διαθέτουν σε έντυπη μορφή το αρχειακό υλικό μελετών, έργων, ορίων απαλλοτριώσεων, ορίων οδού, χαρακτηρισμών επαρχιακών οδών, αποχαρακτηρισμών επαρχιακών οδών από την πρώην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, το οποίο είναι 50 χρόνων και άνω και κινδυνεύει πλέον να καταστραφεί με την πάροδο του χρόνου. Η έλλειψη ψηφιοποίησής δυσχεραίνει το έργο της υπηρεσίας δημιουργώντας καθυστερήσεις στις μελέτες νέων έργων που σχετίζονται με υφιστάμενα ή συντηρήσεων των τελευταίων, αλλά και αναζήτησης παλαιών αρχείων όταν απαιτείται. Επιπλέον, η εξυπηρέτηση των πολιτών δεν είναι άμεση λόγω της μη ψηφιακής καταγραφής και κωδικοποίησης κυρίως των ορίων απαλλοτριώσεων και οδού.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, είναι απαραίτητη η ψηφιακή απεικόνιση και χαρτογράφηση των νέων έργων με χρήση νέων τεχνολογιών π.χ. μέσω drone καθώς και η ψηφιοποίησή τους σε όλα τα στάδια, ήτοι από την προμελέτη έως την κατασκευή ώστε να υφίσταται πλήρης φάκελος τους.

Το ίδιο ισχύει και σε άλλες Υπηρεσίες όπως η Πολεοδομία που διαθέτει φυσικό αρχείο των Οικοδομικών Αδειών που έχουν εκδοθεί διαχρονικά, ενώ τα τελευταία χρόνια οι διαδικασίες της έχουν ψηφιοποιηθεί, οπότε τα νέα αρχεία δημιουργούνται και διατηρούνται πλέον σε ψηφιακή μορφή.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΚΟ.3 Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση προς τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών

1.3 Έργα ανάπτυξης και βελτίωσης διαχείρισης τουριστικών προορισμών

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις ανάγκες)

Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχουν πολλά στοιχεία που θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν σαν αξιοθέατα και πόλους έλξης των τουριστών.

Σχεδόν σε όλους τους οικισμούς, υπάρχουν στοιχεία όπως χαρακτηρισμένα μνημεία, ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας κτίρια και ναοί, χαρακτηριστικά της τοπικής παράδοσης και πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και πιο σύγχρονα αξιοθέατα ή δραστηριότητες, κατασκευασμένα από τους κατοίκους του οικισμού στη σύγχρονη εποχή. Στο ευρύτερο περιβάλλον που περιβάλλει τους οικισμούς υφίστανται ομοίως πολιτιστικά μνημεία ή τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή γενικότερα ενδιαφέροντα σημεία που ενδιαφέρουν τους τουρίστες, ενώ οι περισσότεροι οικισμοί έχουν στην περιοχή τους μια ή και περισσότερες παραλίες, οι περισσότερες από τις οποίες είναι ανεπηρέαστες από την οποιαδήποτε τουριστική ή οικιστική ανάπτυξη και προσελκύουν τους τουρίστες. Επίσης, οι τουρίστες ενδιαφέρονται για καταλύματα, επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής, άλλες επιχειρήσεις (π.χ. καταστήματα λαϊκών ειδών κ.λ.π.) όπως και για υποδομές εξυπηρέτησης (π.χ. χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων).

Ένα πρόβλημα που εντοπίζεται είναι η έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης των τουριστών για την άνετη μετακίνηση τους εντός και εκτός των οικισμών, ώστε να εντοπίσουν τα αξιοθέατα, να ενημερωθούν για αυτά, να βρουν τις υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών που αναζητούν και τις υποδομές για την κάλυψη των αναγκών τους.

Στη σημερινή εποχή, εκτός της φυσικής σήμανσης με πινακίδες, θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και νέες τεχνολογικές δυνατότητες για την ηλεκτρονική σήμανση κάποιων σημείων, με δυνατότητες ακόμα και ηλεκτρονικής ξενάγησης με χρήση κινητών συσκευών, με οπτικοακουστικά μηνύματα ή με κείμενα και φωτογραφίες. Επιπρόσθετα, συμπληρωματικές πληροφορίες θα μπορούσαν να παρέχονται με φυσικό τρόπο ή ηλεκτρονικά, όπως διευθύνσεις και τηλέφωνα αρμόδιων υπηρεσιών (π.χ. αστυνομία, Κέντρο Υγείας κ.λ.π.) ή άλλων χρηστικών πληροφοριών για τους τουρίστες.

Ομοίως, σε αρκετές περιπτώσεις, οι τουρίστες επιβαρύνονται και ταλαιπωρούνται εξαιτίας της έλλειψης υποδομών, όπως χώρων στάθμευσης για τα ΙΧ τους.

Στην πραγματικότητα, όλα τα παραπάνω, εντάσσονται σε μια φιλοσοφία ολοκληρωμένης διαχείρισης προορισμού. Αυτό που απαιτείται είναι ένα σχέδιο ολοκληρωμένης διαχείρισης προορισμού για κάθε περιοχή, που θα προκύψει σαν αποτέλεσμα διαβούλευσης των αρμόδιων φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης με τους κατοίκους του κάθε οικισμού και τους επαγγελματίες, ώστε να καταγραφούν οι ανάγκες και να προταθούν συγκεκριμένες ενέργειες για την κάλυψη τους.

Στόχος σε κάθε περίπτωση αποτελεί οι τουρίστες να αισθάνονται και να κινούνται άνετα εντός του οικισμού, να μπορούν να απολαύσουν τα αξιοθέατα και να ενημερωθούν για

αυτά, στο μέγιστο βαθμό και να αισθάνονται ασφαλείς καθόλη τη διάρκεια της παραμονής τους.

Πιο εξειδικευμένα, ένας πολύτιμος φυσικός πόρος που υπάρχει στη Χίο και μπορεί να αξιοποιηθεί τουριστικά, είναι η ιαματική πηγή στη θέση Αγιάσματα στην Τ.Κ. Λεπτοπόδων της Δ.Ε. Αμανής. Πρόκειται για μια ιαματική πηγή, γνωστή από αρχαιοτάτων χρόνων, που τα τελευταία χρόνια έχει τύχει ευρύτερης αναγνώρισης και υποστήριξης.

Στο δυτικό άκρο του οικισμού των Αγιασμάτων υπάρχει γεωλογικό ρήγμα με διεύθυνση Ανατολής - Δύσης. Κατά μήκος αυτού του ρήγματος εμφανίζονται διάφορες πηγές. Σε μία εξ' αυτών αναβλύζει θερμό ιαματικό νερό, σε θερμοκρασία 57,5 βαθμών Κελσίου.

Οι κάτοικοι της περιοχής, ήδη από τα πολύ παλιά χρόνια, θεωρούσαν τα νερά των δύο πηγών, του θερμού ιαματικού που αναβλύζει σε θερμοκρασία 57 β. Κελσίου και του κρύου, πόσιμου νερού της Λευκάντριας, που αναβλύζει σε θερμοκρασία 24 β. Κελσίου, ως αγιάσματα, γιατί προφανώς αισθάνονταν ότι τους έκαναν καλό στην υγεία τους. Το θερμό ιαματικό νερό συμβάλλει στην ανακούφιση και θεραπεία μιας σειράς από παθήσεις, ενώ το κρύο νερό της Λευκάντριας κάνει αποδεδειγμένα καλό στην πέψη και στα νεφρά.

Από την πίστη των κατοίκων ότι τα δύο νερά ήταν θεόσταλτα, εξ' ου και τα θεωρούσαν αγιάσματα, προέκυψε και η ονομασία του οικισμού ως Αγιάσματα.

Το θερμό ιαματικό νερό των Αγιασμάτων ωφελεί σε μια σειρά από παθήσεις, όπως: Ρευματοπάθειες, αρθροπάθειες, ισχιαλγίες, οσφυαλγίες, παθήσεις του νευρικού συστήματος, δερματολογικές παθήσεις, γυναικολογικές παθήσεις, κακώσεις - διαστρέμματα - θλάσεις, τενοντίτιδες κ.ά.

Η πηγή θερμού νερού αναγνωρίστηκε με επωνυμία «νερό πηγής Αγιασμάτων» σαν ιαματική σύμφωνα με το ΦΕΚ 2973/Β/30-08-2017.

Στην περιοχή λειτουργεί υδροθεραπευτήριο από την 1η Ιουλίου έως το τέλος Οκτωβρίου κάθε χρόνου, που διαθέτει 10 ατομικούς λουτήρες. Η λειτουργία του είναι καθημερινή από τις 09:00 π.μ. έως τις 07:00 μ.μ. και γίνεται με ευθύνη της κοινωφελούς δημοτικής επιχείρησης ΔΗ.Κ.Ε.Χ. του Δήμου Χίου, σε συνεργασία με τον Δήμο Χίου και την ΚΟΙΝΣΕΠ Θέρμαι Αγιασμάτων.

Το υπάρχον Υδροθεραπευτήριο Αγιασμάτων, κατασκευής 1984 διαθέτει ισόγειο και πρώτο όροφο. Τα τελευταία χρόνια εκπονήθηκε μελέτη εκσυγχρονισμού του υδροθεραπευτηρίου και των εγκαταστάσεων του ιαματικού νερού, όπως και αναμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου του. Το έργο έχει υψηλή ωριμότητα και μπορεί να προχωρήσει πολύ σύντομα για υλοποίηση, περιλαμβάνοντας και άλλες παρεμβάσεις στην περιοχή, με σκοπό την βελτίωση της με στόχευση τον τουρισμό ευεξίας.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.1 Ανάπλαση οικισμών και διατήρηση του πολιτιστικού αποθέματος μνημείων και κτιρίων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.2 Δημιουργία συστημάτων πληροφόρησης των τουριστών ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.1 Ενίσχυση πολιτιστικών δραστηριοτήτων ή δράσεις προβολής τοπικών δρώμενων ή παραδοσιακών δραστηριοτήτων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

- ΟΙ.7 Αύξηση και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών **ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΚΟ.4 Ίδρυση ή/και εκσυγχρονισμός κοινωνικών δομών **ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΠΟ.4 Δημιουργία βιωματικών χώρων αναβίωσης δραστηριοτήτων σχετικών με τον πολιτισμό της περιοχής παρέμβασης **ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΠΟ.2 Δημιουργία πολιτιστικών κέντρων που θα συμβάλλουν στην τουριστική προβολή **ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΚΟ.3 Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση προς τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης **ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών **ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**

2. Προστασία των πολιτιστικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής παρέμβασης

2.1 Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις ανάγκες)

Η περιοχή παρέμβασης, αποτελούμενη από το σύνολο της επιφάνειας της νήσου Χίου με εξαίρεση μόνο τη Δ.Ε. Χίου, διαθέτει ένα πλήθος στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς, όσο και τοπίων φυσικού κάλλους, πολύ υψηλή βιοποικιλότητα και ξεχωριστές παραλίες, που δεν έχουν αλλοιωθεί από ανθρώπινες παρεμβάσεις, κατά μήκος των ακτογραμμών. Η υστέρηση της περιοχής σε τουριστική ανάπτυξη σίγουρα στέρησε τους κατοίκους του νησιού από επιπρόσθετα εισοδήματα, όμως είχε σαν αποτέλεσμα να διατηρηθεί σχεδόν ανέπαφο το περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτής της παρέμβασης, πρωταρχικής σημασίας στόχος είναι η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του νησιού. Ταυτόχρονα, η πληθώρα μνημείων και στοιχείων ιστορικού ενδιαφέροντος, που είναι διάσπαρτα σε ολόκληρη την έκταση του νησιού, είχε σαν αποτέλεσμα πολλά από αυτά να παραμεληθούν, όχι ηθελημένα, αλλά εξαιτίας της ιεράρχησης αναγκών που κατεύθυνε τους διαθέσιμους πόρους σε συγκεκριμένα μνημεία υψηλότερης σπουδαιότητας, συμπεριλαμβανομένων του Φρουρίου της πόλης της Χίου, των βυζαντινών μονών της Νέας Μονής και του Αγίου Γεωργίου Συκούση, του αρχαιολογικού οικισμού στη θέση Εμπορείος κ.λ.π., τα ευρήματα στη θέση Ρημόκαστρο, τη Δασκαλόπετρα στο Βροντάδο κ.λ.π. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα ένας μεγάλος αριθμός από υψηλής ιστορικής αξίας μνημεία να παραμεληθούν και να έχουν ανάγκη αποκαταστάσεων, που αυξάνει σταδιακά με την πάροδο του χρόνου, λόγω των φθορών που επέρχονται σε αυτά.

Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένα από τα μνημεία που υφίστανται στην περιοχή παρέμβασης:

Ναός του Απόλλωνα στα Φανά, Ανάβατος, Κάστρο της Βολισσού, Κάστρο Απολίχων (Αρμόλια), Κάστρο Γριάς (Καρδάμυλα), Κάστρο Καμπιών (Κάστρο της Ωριάς), Πύργος Δοτιών (Πυργί), Πύργος "Τα Μάρκου" (Πισπιλούντα), Πύργος Πιτυούς, Παναγία Κρήνα, Άγιο Γάλας με τη μονή και το σπήλαιο, Παλιός Ταξιάρχης Μεστών, Αγία Μαρκέλλα, Άγιος Μηνάς, Άγιος Μάρκος, Άγιοι Πατέρες, Μονή Μυρσινιδίου, Μονή Μουνδών και άλλα, από τα οποία πολλά βρίσκονται εντός των χαρακτηρισμένων ιστορικών διατηρητέων ή παραδοσιακών οικισμών, αλλά και εκτός αυτών.

Η αποκατάσταση όλων αυτών των μνημείων, αλλά και πλήθους άλλων, αποτελεί διαρκή αγώνα της τοπικής Εφορείας Αρχαιοτήτων, αλλά και διαρκή αγωνία και επιθυμία όλων των τοπικών φορέων, κυρίως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και όλων τα κατοίκων του νησιού. Με την αποκατάσταση και ανάδειξη τους, όχι μόνο διασφαλίζεται η διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, αλλά εξασφαλίζεται και ο εμπλουτισμός των ενδιαφερόντων που μπορούν να προσελκύσουν τουρισμό ενισχύοντας την τοπική οικονομία και το βιοτικό επίπεδο των ανθρώπων που κατοικούν στην περιοχή παρέμβασης. Ιδιαίτερα το γεγονός της μεγάλης διασποράς τους σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης εγγυάται ότι με την αποκατάσταση τους μπορεί να διασφαλιστεί υψηλή διάχυση των προσδοκώμενων εσόδων, ώστε να στηριχτεί στο σύνολο της η περιοχή παρέμβασης, στη σημερινή της κατάσταση.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.5 Αποκατάσταση και διάσωση ιστορικών μνημείων ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.4 Δημιουργία βιωματικών χώρων αναβίωσης δραστηριοτήτων σχετικών με τον πολιτισμό της περιοχής παρέμβασης ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.2 Δημιουργία πολιτιστικών κέντρων που θα συμβάλλουν στην τουριστική προβολή ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

2. Προστασία των πολιτιστικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής παρέμβασης

2.2 Προστασία και ανάδειξη ιδιαίτερων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης και της βιοποικιλότητας

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις ανάγκες)

Όσον αφορά το φυσικό περιβάλλον, υπάρχουν αρκετά σημεία αυτού που είναι αξιοσημείωτα και χρήζουν προστασίας.

Στο Βόρειο τμήμα του νησιού υπάρχει χαρακτηρισμένη περιοχή Natura 2000 και συγκεκριμένα η περιοχή GR4130001 (Βόρεια Χίος και το νησί των Οινουσσών και παράκτια θαλάσσια ζώνη) έκτασης 344,09 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Η σημαντικότητα της περιοχής οφείλεται:

- 1) Στην ποικιλότητα των τύπων των οικοτόπων, εντός της περιοχής.
- 2) Στην ενδιαφέρουσα χλωρίδα της περιοχής, που περιλαμβάνει πολλά ενδημικά και σπάνια είδη.
- 3) Στον μεγάλο αριθμό αποδημητικών πτηνών, που περνούν από την περιοχή κάθε χρόνο. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η περιοχή Natura και ολόκληρο το νησί της Χίου βρίσκονται στο μεταναστευτικό πέρασμα των αποδημητικών πτηνών.
- 4) Στα πολυάριθμα ερπετά που έχουν καταγραφεί στην περιοχή. Πολλά από αυτά είναι είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ.
- 5) Στις ενδιαφέρουσες παρουσίες φυτών και ζώων στους υγροβιότοπους της Λήμνου Καρδαμύλων, της περιοχής Δελφίνι – Γιουβάρι και της περιοχής Παρπάντα Καρδαμύλων.
- 6) Στα εκτεταμένα και σε καλή κατάσταση υδάτινα οικοσυστήματα υφάλων και λιβαδιών ποσειδωνίας.

Πλήθος υγροτόπων σε καθεστώς προστασίας έχουν χαρακτηριστεί στο νησί της Χίου. Αναφέρονται: Έλος (Λίμνη) Μαμάρου, Γιβάρι Λαγκάδας, εκβολή Κοκαλά στο Κοντάρι,

έλος Κώμης, έλος Κάτω Φανών, εκβολή Καμπιών, έλος Λιθίου (Παπόρι), εκβολή Αγίας Μαρκέλλας, εκβολή Μαλαγγιώτη (Μάναγρος), έλος Δελφινίου και έλος Παρπάντων. Άλλοι υγρότοποι της Χίου είναι: Λιμνοδεξαμενή Βικίου, φραγμολίμνη Ζυφιά, λιμνοδεξαμενή Αγίου Γεωργίου Συκούση, τεχνητή λίμνη Αρμολίων, εκβολή Παρθένη, τεχνητό λιμνίο Κεραμείων, φραγμολίμνη Κατάρη, φράγμα Κακού Ποταμού (Ψαρόπετρας), λιμνοδεξαμενή Πιτυούς κ.λ.π.

Στο νησί της Χίου έχουν επίσης χαρακτηριστεί 5 καταφύγια άγριας ζωής και 2 καταφύγια θηραμάτων. Συνολικά τα 5 Καταφύγια Άγριας Ζωής και τα 2 Καταφύγια Θηραμάτων (Άγιο Γάλας και Πρασιά) που υπάρχουν στο νησί έχουν έκταση κοντά στα 40.000 στρέμματα.

Η βιοποικιλότητα των νησιών Χίου, Ψαρών και Οινουσσών χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα σημαντική και πλούσια όσον αφορά στη χλωρίδα, (το νησί έχει καταγεγραμμένα 1260 taxa -είδη και υποείδη), αλλά και στην πανίδα.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η γεωλογία της Χίου αναφέρεται ως «παγκοσμίως γνωστή» και σημειώνεται ότι «η μοναδική γεωποικιλότητα του νησιού έχει δημιουργήσει πλήθος γεωτόπων με παλαιοντολογικό, γεωμορφολογικό, τεκτονικό, ορυκτολογικό και πετρολογικό ενδιαφέρον και στρωματογραφική σημασία». Αποτέλεσμα πρόσφατης έρευνας για τη γεωλογική κληρονομιά της Χίου ήταν η καταγραφή 98 γεωτόπων, από τους οποίους 67 επιλέχθηκαν ως οι αντιπροσωπευτικότεροι της γεωκληρονομιάς της Χίου, με την πλειοψηφία αυτών να παρουσιάζουν ενδιαφέρουσα γεωμορφολογία. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τα απολιθώματα αμμωνιτών και θηλαστικών, τα παλαιοζωικά πετρώματα της βορείου Χίου, καθώς και για την βιοποικιλότητα του νησιού.

Αυτό, λοιπόν, το εξαιρετικά πλούσιο περιβάλλον της περιοχής παρέμβασης τόσο σε ανθρωπογενή στοιχεία (πολιτιστική κληρονομιά), όσο και σε φυσικά στοιχεία και βιοποικιλότητα, αξίζει αφενός να προστατευτεί και αφετέρου να βελτιωθεί η επισκεψιμότητα του με ήπιους τρόπους, ώστε τόσο οι κάτοικοι, όσο και οι επισκέπτες να χαίρονται τις ομορφιές του νησιού. Ταυτόχρονα, αυτό θα μπορούσε να συμβάλλει στην βελτίωση της ελκυστικότητας του νησιού σαν τουριστικός προορισμός και να ενισχύσει τις προσπάθειες για την τουριστική ανάπτυξη του.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.6 Αποκατάσταση παλιών μονοπατιών και δημιουργία περιπατητικών διαδρομών ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.7 Αύξηση και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΚΟ.2 Έλλειψη ειδικών υποδομών ανοιχτών χώρων, για εξειδικευμένες δραστηριότητες κατηγοριών κατοίκων όπως π.χ. για τους ποδηλάτες, προσκόπους κ.λ.π. ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΥΠ.3 Ανάγκες διασφάλισης προσβασιμότητας ΑμΕΑ στις περιπατητικές διαδρομές ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.8 Προστασία και ανάδειξη της γεωποικιλότητας του νησιού ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

2. Προστασία των πολιτιστικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής παρέμβασης

2.3 Μείωση των στερεών απορριμμάτων που οδηγούνται προς υγειονομική ταφή και το παραγόμενο βιοαερίου με σκοπό τη

	μείωση της συμβολής της περιοχής στο φαινόμενο του θερμοκηπίου
--	--

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις ανάγκες)

Στο Δήμο Χίου εφαρμόζεται από το 2015 το σύστημα χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών σε 4 ρεύματα (χαρτί, πλαστικό, μέταλλο και γυαλί). Παράλληλα, ο Δήμος Χίου έχει αναπτύξει τη συλλογή χρησιμοποιημένων τηγανελαιών σε χωριστούς κάδους ανακύκλωσης, ενώ πρόσφατα τοποθέτησε κάδους για τη συλλογή χρησιμοποιημένων ενδυμάτων και υποδημάτων.

Ήδη υπάρχει σχεδιασμός για την τοποθέτηση και καφέ κάδων συλλογής οργανικού υλικού απορριμμάτων για κομποστοποίηση σε συνεργασία του Δήμου με την Ελληνική Εταιρεία Ανακύκλωσης, όπως και προμήθειας του απαιτούμενου εξοπλισμού (απορριματοφόρα) για τη συλλογή τους και τη μεταφορά στην μονάδα κομποστοποίησης. Να σημειωθεί ότι στο παρελθόν, ο Δήμος Χίου μοίρασε οικιακούς κομποστοποιητές σε όσους δημότες ενδιαφέρθηκαν και αιτήθηκαν την παραχώρησή τους από την αρμόδια Υπηρεσία.

Άλλα ρεύματα ανακύκλωσης έχουν οργανωθεί από ιδιώτες, όπως ανακύκλωση μπαταριών, συσσωρευτών, ελαστικών οχημάτων, οχημάτων, ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών.

Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι η απώλεια υλικών από την ανακύκλωση, με αποτέλεσμα να οδηγούνται σε ταφή, λόγω του πολύπλοκου συστήματος που επικρατεί, ιδιαίτερα πέραν των βασικών 4 ρευμάτων που υποστηρίζονται από το Δήμο και την ΔΙΑΝΟΧ Α.Ε. που είναι ο ΦΟΔΣΑ της περιοχής.

Σε πολλούς Δήμους έχει εφαρμοστεί με επιτυχία η δημιουργία Πράσινων σημείων, δηλαδή η διαμόρφωση εκτάσεων όπου γίνεται η ανακύκλωση των πάντων, με τοποθέτηση κατάλληλων κάδων ή/και συσκευών, ενώ το συνολικό περιβάλλον του Πράσινου σημείου διαμορφώνεται κατάλληλα με χώρους πρασίνου και ανθόκηπους ώστε να μην προκαλείται αισθητική ή άλλου είδους ρύπανση (π.χ. από οσμές) εξαιτίας της λειτουργίας της Δομής.

Ο Δήμος Χίου έχει υπολογίσει ότι απαιτούνται τέσσερα πράσινα σημεία από τα οποία τα τρία είναι εκτός πόλης και συγκεκριμένα ένα στον ΣΜΑ των Καρδαμύλων, ένα στον ΣΜΑ της Αμανής και ένα στη Νότια Χίο, σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΠΕΣΔΑ 2020 – 2030 της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Στην πόλη της Χίου, προβλέπεται η ίδρυση Πράσινου σημείου εντός του ΣΜΑ στην περιοχή Κοφινάς.

Πρόσφατα η ΔΙΑΝΟΧ Α.Ε. που είναι ο φορέας ΦΟΔΣΑ για την Π.Ε. Χίου με μετόχους τους Δήμους Χίου, Ψαρών και Οινουσσών, τοποθέτησε σε 3 σημεία της πόλης κόκκινους κάδους συλλογής χρησιμοποιημένων ενδυμάτων, υποδημάτων και αξεσουάρ, με σκοπό την αξιοποίηση τους μέσω της επαναχρησιμοποίησης.

Στις καλές πρακτικές από άλλους Δήμους συμπεριλαμβάνεται η ίδρυση Κ.Δ.Ε.Υ. (Κέντρου Διαλογής Επαναχρησιμοποιούμενων Υλικών), όπου συλλέγονται, εκτός των ενδυμάτων, υποδημάτων και αξεσουάρ και άλλα είδη, όπως έπιπλα, ηλεκτρικές συσκευές, παιχνίδια κ.ά. Ο ΦΟΔΣΑ που έχει την ευθύνη διαχείρισης του Κ.Δ.Ε.Υ. οργανώνει ένα μικρό τμήμα επισκευών και καθαρισμού των συλλεγόμενων ειδών και όσα από αυτά είναι αξιοποιήσιμα προωθούνται σε όποιον ενδιαφέρεται να τα πάρει, για να τα χρησιμοποιήσει, σύμφωνα με την θεμελιώδη για τη διαχείριση απορριμμάτων αρχή της Ε.Ε. ότι «ότι δεν είναι χρήσιμο σε κάποιον, μπορεί να είναι χρήσιμο σε κάποιον άλλο».

Για το σκοπό αυτό, σε κατάλληλο οικόπεδο, σε συνδυασμό ή όχι με Πράσινο σημείο, κατασκευάζεται ένα κτίριο, που διαθέτει εκθετήριο των προς παραχώρηση ειδών και επιπλέον διαθέτει βοηθητικούς χώρους, όπως χώρο επισκευών, αποθήκη, χώρους στάθμευσης κ.λ.π.

Σε αυτόν τον χώρο μπορεί να προσέρχεται ο κάθε δημότης να παραδίδει είδη που δεν του χρειάζονται και ταυτόχρονα, εφόσον το επιθυμεί, μπορεί να επιλέξει κάτι άλλο από όσα είδη βρίσκονται προς διάθεση ή όχι.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται σημαντική μείωση των απορριμμάτων που οδηγούνται προς ταφή στον Χ.Υ.Τ.Α. εξασφαλίζοντας επιπλέον όφελος για το περιβάλλον που συνίσταται σε εξοικονόμηση πρώτων υλών και ενέργειας που έχουν ήδη δαπανηθεί για την κατασκευή των υλικών που προωθούνται για επαναχρησιμοποίηση.

Σημαντικό μερίδιο στην τελική διαμόρφωση των απορριμμάτων κατέχουν τα βιομηχανικά και τα γεωργικά απορρίμματα που στο μεγαλύτερο μέρος του συνίστανται από παραπροϊόντα που δεν μπορούν να αξιοποιηθούν από τις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις. Σύμφωνα με διάφορα στοιχεία, η ποσοστιαία συμμετοχή των βιομηχανικών και γεωργικών αποβλήτων ανέρχεται σε περίπου 75 % των συνολικών αποβλήτων μιας χώρας.

Για τη Χίο, παρόλο που τα στοιχεία είναι ελλιπή όσον αφορά την παραγωγή βιομηχανικών και γεωργικών αποβλήτων, εκτιμάται ότι το συγκεκριμένο ποσοστό είναι μικρότερο, δεδομένης της υστέρησης τόσο του πρωτογενή, όσο και του δευτερογενή τομέα παραγωγής.

Σημαντική, λοιπόν, μείωση των προς ταφή απορριμμάτων μπορεί να επέλθει με αξιοποίηση των παραπροϊόντων της γεωργικής παραγωγής ή των βιοτεχνιών της περιοχής.

Για το σκοπό αυτό, μπορεί να αναπτυχθεί μια πλατφόρμα, η οποία θα φέρνει σε επαφή επιχειρήσεις που παράγουν απόβλητα με επιχειρήσεις που επιθυμούν να αγοράσουν πρώτη ύλη, η οποία για άλλους θεωρείται απόβλητο (π.χ. φλούδα από μανταρίνι).

Με αυτόν τον τρόπο θα αναπτυχθεί ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας στην περιοχή παρέμβασης, το οποίο θα μειώσει την παραγωγή απορριμμάτων από οργανική ή άλλη ύλη και, παράλληλα, θα μειώσει τη σπατάλη τροφίμων (food waste) που προέρχεται από τους παραγωγούς.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΠΕ.2 Ολοκλήρωση των υποδομών που προβλέπονται από το ΠΕΣΔΑ για την διαχείριση των στερεών απορριμμάτων ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.13 Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης του πανεπιστημιακού δυναμικού για την ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

3. Ενίσχυση της επιχειρημα-τικότητας στην περιοχή παρέμβασης με ειδική μέριμνα στη συγκράτηση ή/και επαναπατρισμό νέων ή/και υψηλών γνώσεων και δεξιο-τήτων εργαζόμενων

3.1 Ενίσχυση ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης ή τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις ανάγκες)

Στην περιοχή παρέμβασης έχουν την έδρα τους και λειτουργούν περίπου 1.500 επιχειρήσεις, εγγεγραμμένες στο Επιμελητήριο Χίου, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 45 % των επιχειρήσεων του Νομού. Αρκετές από αυτές ανήκουν στον τουριστικό τομέα, ενώ λειτουργούν και μεταποιητικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις χονδρικού ή/και λιανικού εμπορίου και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών. Στις παραπάνω θα πρέπει να προστεθούν ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που εγγράφονται στο Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο όπως και μηχανικοί και ιατροί που εγγράφονται σε δικά τους επιμελητήρια.

Εξετάζοντας τον κύκλο εργασιών των συνολικών επιχειρήσεων του Νομού Χίου, προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις του πρωτογενή τομέα διαθέτουν το 9,5% του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων της περιοχής (7,13% στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου, 3,3% σε επίπεδο χώρας), οι επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα το 18,49% (17,96% στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου, 28,4% σε επίπεδο χώρας) και οι επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα το 71,59% (74,52% στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου, 68,3% σε επίπεδο χώρας).

Το μικρό μέγεθος και ο οικογενειακός χαρακτήρας των επιχειρήσεων αναδεικνύεται από τον μέσο αριθμό απασχολούμενων ο οποίος διαμορφώνεται σε 2,28 (1,75 στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου, 3,08 σε επίπεδο χώρας). Οι κλάδοι με τον μεγαλύτερο μέσο αριθμό απασχολούμενων είναι η Εκπαίδευση (13,89 απασχολούμενοι), οι Δραστηριότητες Σχετικές με την Ανθρώπινη Υγεία και την Κοινωνική Μέριμνα (4,66 απασχολούμενοι), και οι Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Παροχής Υπηρεσιών Εστίασης (4,35 απασχολούμενοι).

Το μέγεθος των επιχειρήσεων λειτουργεί ανασταλτικά στην ενσωμάτωση καινοτομιών και στην ανάπτυξη οικονομικών κλίμακας ώστε να επιτευχθεί βελτίωση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειάς τους. Αυτό αποδεικνύεται άλλωστε και από τα εξής:

- Το επίπεδο παραγωγικότητας στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με το εθνικό (83,7%) και σημαντικά χαμηλότερο σε σύγκριση με αυτό της ΕΕ (54%), κατέχοντας την 8η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών.
- Η Περιφέρεια Β. Αιγαίου παρουσιάζει χαμηλή επίδοση στον Ευρωπαϊκό Δείκτη Περιφερειακής Καινοτομίας (European Regional Innovation Scoreboard) που αντιστοιχεί στο 53% του μέσου όρου της ΕΕ, καταλαμβάνοντας τη 7η θέση μεταξύ των ελληνικών περιφερειών.
- Στην Περιφέρεια Β. Αιγαίου οι δαπάνες για καινοτομικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων ως ποσοστό του περιφερειακού ΑΕΠ είναι μόλις 0,2% (1,4% σε επίπεδο χώρας), το ποσοστό των επιχειρήσεων που καινοτομούν σε προϊόντα (αγαθά ή υπηρεσίες) ανέρχεται σε 38,2% (42,5% σε εθνικό επίπεδο), ενώ το ποσοστό των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν έναν τουλάχιστον τύπο καινοτομίας είναι μόλις 52,8% (60,3% σε εθνικό επίπεδο).
- Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας Β. Αιγαίου χαρακτηρίζονται από έλλειψη ανάπτυξης δραστηριοτήτων καινοτομίας όπως η ενδο- και εξω-επιχειρησιακή Έρευνα & Ανάπτυξη, η αγορά μηχανημάτων/ εξοπλισμού/ λογισμικού και κτηρίων, η απόκτηση γνώσης από άλλες εταιρείες, η κατάρτιση για καινοτομικές δραστηριότητες, οι ενέργειες προώθησης/ εισαγωγής καινοτομιών στην αγορά και ο βιομηχανικός σχεδιασμός καθώς τέτοιου είδους δαπάνες ανέρχονται σε μόλις 0,16% του περιφερειακού ΑΕΠ (1,42% σε επίπεδο χώρας).

Όσον αφορά τον τουριστικό τομέα, το Ξενοδοχειακό Δυναμικό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου παρουσιάζεται στον Πίνακα της επόμενης σελίδας.

Σε αυτόν καταγράφεται το μικρό ποσοστό ξενοδοχειακών κλινών της Π.Ε. Χίου (13,25 %) στο σύνολο των ξενοδοχειακών κλινών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Β. ΑΙΓΑΙΟΥ (2021)							
Περιφερειακή Ενότητα	5*	4*	3*	2*	1*	ΣΥΝΟΛΟ	
Ικαρίας	Μονάδες	0	0	8	10	6	24

	Δωμάτια	0	0	236	231	103	570
	Κλίνες	0	0	465	442	189	1.096
Λέσβου	Μονάδες	3	11	49	38	8	109
	Δωμάτια	205	545	1.926	879	135	3.690
	Κλίνες	413	1.101	3.634	1.677	261	7.086
Λήμνου	Μονάδες	1	3	12	9	6	31
	Δωμάτια	156	103	300	236	99	894
	Κλίνες	323	235	572	427	206	1.763
Σάμου	Μονάδες	2	5	40	93	16	156
	Δωμάτια	402	395	1.862	2.166	228	5.053
	Κλίνες	845	802	3.663	4.090	441	9.841
Χίου	Μονάδες	1	14	30	12	6	63
	Δωμάτια	56	753	497	310	86	1.702
	Κλίνες	86	1.314	927	547	150	3.024
ΣΥΝΟΛΟ	Μονάδες	7	33	139	162	42	383
	Δωμάτια	819	1.796	4.821	3.822	651	11.909
	Κλίνες	1.667	3.452	9.261	7.183	1.247	22.810

Αντίστοιχη είναι η κατάσταση και στα αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα, όπου η Χίος (στοιχεία 2019) διαθέτει 1.274 κλίνες σε σύνολο 14.314 κλινών του Βορείου Αιγαίου (ποσοστό 8,9 %).

Στην πραγματικότητα, ο μικρός αριθμός κλινών της νήσου Χίου συνδυαζόμενος με μειωμένες σε σύγκριση με τους άλλους νομούς αφίξεις και διανυκτερεύσεις τουριστών δεν επηρεάζει την πληρότητα. Έτσι, το 2021 οι αφίξεις τουριστών στη Χίο ανήλθαν σε 31.304 σε σύνολο 246.181 σε ολόκληρη την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (ποσοστό 12,7 %) με αποτέλεσμα να εξασφαλιστεί μέση πληρότητα 28 % με τη μέση πληρότητα ολόκληρης της Περιφέρειας να ανέρχεται σε 38,9 %.

Όσον αφορά την ποιότητα των κλινών, η Χίος δεν φαίνεται να υστερεί σε επίπεδο Περιφέρειας. Οι περισσότερες ξενοδοχειακές κλίνες είναι 3* και 4*, σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, που τα μεγαλύτερα ποσοστά παρατηρούνται σε 2* και 3*. Αντίστοιχα και στα αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα, υπερτερούν εκείνα των 3 και 4 κλειδιών έναντι της Περιφέρειας που υπερτερούν τα καταλύματα με 2 και 3 κλειδιά.

Όσον αφορά τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, σημαντικότερες είναι εκείνες του αγροδιατροφικού τομέα που δραστηριοποιούνται στην μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, όπως οι εγκαταστάσεις της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου με την επεξεργασία της μαστίχας, την σίγλα και τα προϊόντα της θυγατρικής MEDITERRA A.E., το εργοστάσιο παραγωγής χυμών φρούτων και φρουτοποτών της εταιρείας ΚΑΜΠΟΣ ΧΙΟΥ Α.Ε., τις εταιρείες παραγωγής γλυκών κουταλιού και άλλων προϊόντων διατροφής με σημαντικότερη την ΣΑΡΑΝΤΗΣ Α.Ε., τις τοπικές ποτοποιίες που παράγουν ούζο, λικέρ, κρασί και μύρα, μικρές βιοτεχνίες παραγωγής ζυμαρικών, γλυκών, αρτοποιεία κ.λ.π.

Στον αγροδιατροφικό τομέα υπάγονται και οι επιχειρήσεις εκτροφής ψαριών, κυρίως στη Βορειοανατολική Χίο, που εξασφαλίζουν μια ετήσια παραγωγή της τάξης 3.000 τόνων μεσογειακών ψαριών, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων (τουλάχιστον 70 %) προορίζεται για εξαγωγές.

Εκτός από τις επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα, πολλές άλλες επιχειρήσεις μεταποίησης είναι εγκατεστημένες στην περιοχή παρέμβασης, εξαιτίας και των αυξανόμενων περιορισμών για λειτουργία τους εντός της πόλης της Χίου, που έχουν ενταθεί με την έγκριση ΓΠΣ για τη Δ.Ε. Χίου τα τελευταία χρόνια.

Πολλές από αυτές ασχολούνται με επεξεργασία μετάλλων ή ξύλου, ενώ αρκετές είναι υποστηρικτικές του οικοδομικού τομέα (παραγωγή κουφωμάτων, ντουλαπών και ντουλαπιών κουζίνας, τζακιών κ.λ.π.).

Χαρακτηριστικό του μεταποιητικού τομέα είναι η έλλειψη εξαγωγικού χαρακτήρα από τις περισσότερες επιχειρήσεις. Ελάχιστες διαθέτουν μεγέθη, τεχνολογίες και πιστοποιήσεις που τους επιτρέπουν εξαγωγές και συγκεκριμένα η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου, η ΚΑΜΠΟΣ ΧΙΟΥ Α.Ε., η ΣΑΡΑΝΤΗΣ Α.Ε., κάποιες ποτοποιίες και ελάχιστες από τις λοιπές μεταποιητικές επιχειρήσεις.

Το σύνολο των επιχειρήσεων συμπληρώνεται με εκείνες του εμπορίου και των υπηρεσιών. Όσον αφορά το χονδρικό εμπόριο, κάποιες επιχειρήσεις είναι εγκατεστημένες στην πόλη της Χίου και κάποιες στην περιοχή παρέμβασης, σε κοντινά σημεία σε σχέση με την πόλη. Οι μεταφορικές εταιρείες έχουν απομακρυνθεί από την πόλη και συγκεντρώνονται πλησίον της επαρχιακής οδού Χίου – Χαλκειούς, όπου έχει προκύψει μια άτυπη συγκέντρωση επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα και των μεταφορών.

Γενικά χαρακτηριστικά των περισσότερων επιχειρήσεων της περιοχής παρέμβασης είναι:

- Το μικρό μέγεθος τους, εκφραζόμενο κυρίως με το χαμηλό επίπεδο απασχόλησης και κύκλου εργασιών,
- Ο μικρός βαθμός ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών στις παραγωγικές διαδικασίες και στους τομείς Πληροφορικής και Επικοινωνιών (εξάιρεση αποτελούν οι τουριστικές επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν market places για να εξασφαλίζουν κρατήσεις),
- Το χαμηλό ποσοστό εξωστρέφειας εκφραζόμενο όχι μόνο σαν χαμηλό ποσοστό εξαγωγών σε άλλες χώρες, αλλά και ότι απευθύνονται κυρίως στην τοπική αγορά. Σε αυτό συντελεί σε μεγάλο βαθμό και ο νησιωτικός χαρακτήρας του νησιού.
- Οι ανάγκες εκσυγχρονισμού με την ανανέωση του εξοπλισμού, την ενσωμάτωση σύγχρονων τεχνολογιών και την βελτίωση τους, όσον αφορά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα τους.
- Η ανάγκη για απόκτηση εξειδικευμένου προσωπικού υψηλών δεξιοτήτων, που θα τις βοηθήσει να αναβαθμιστούν, είτε σε τομείς σύγχρονων τεχνολογιών, είτε στους τομείς της προβολής και των πωλήσεων.
- Η ανάγκη για συνεργασίες και δικτυώσεις μεταξύ των επιχειρήσεων, προς κοινό όφελος, σε διάφορους τομείς.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.3 Δράσεις για την ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύωσης των επιχειρήσεων μεταξύ τους ή/και με δημόσιους φορείς ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.9 Ενίσχυση της δημιουργίας και της αναβάθμισης των τουριστικών κλινών σε συνδυασμό με δράσεις τουριστικής προβολής ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.11 Ενίσχυση του εξαγωγικού χαρακτήρα των τοπικών επιχειρήσεων και της ελλιπούς προβολής του τουριστικού προϊόντος ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.13 Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης του πανεπιστημιακού δυναμικού για την ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

<p>3. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης με ειδική μέριμνα στη συγκράτηση ή/και επαναπατρισμό νέων ή/και υψηλών γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζόμενων</p>	<p>3.2 Ενθάρρυνση νέων ή ανέργων με υψηλές δεξιότητες για εγκατάσταση τους στην περιοχή παρέμβασης με ίδρυση νέας επιχείρησης ή πρόσβαση στην απασχόληση σε υφιστάμενη επιχείρηση σαν εξειδικευμένο προσωπικό</p>
<p>ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις ανάγκες)</p>	
<p>Σημαντική ενίσχυση της περιοχής παρέμβασης θα ήταν και η έναρξη νέων επιχειρήσεων σε αυτή, ιδιαίτερα από νέους ανθρώπους με γνώσεις και εμπειρίες που μπορούν να εγγυηθούν την επιτυχία της εξασφάλισης βιωσιμότητας και κερδοφορίας για τις νέες επιχειρήσεις. Παρατηρείται ότι πολλοί νέοι, με σημαντικές σπουδές, προπτυχιακές ή/και μεταπτυχιακές και με εμπειρία προτιμούν να αναζητούν εργασία σε χώρες του εξωτερικού και αν όχι, πάλι προτιμούν την αναζήτηση εργασίας σε κάποια μεγάλη πόλη (π.χ. Αθήνα) ή στην πόλη της Χίου. Ελάχιστοι είναι οι νέοι που ξεκινούν επιχείρηση στην ύπαιθρο του νησιού, εξαιτίας των μεγάλων αποστάσεων και των μικρών κοινωνιών που θα αποτελέσουν τους δυνητικούς πελάτες τους. Παρόλα αυτά, οι νέες εξελίξεις με την ανάπτυξη της τηλεεργασίας, σε αρκετές περιπτώσεις μπορούν να συμβάλλουν, ώστε νέοι επιστήμονες που ξεκινούν μια επιχείρηση στο χωριό, να μπορούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε μακρινές αποστάσεις. Η ενθάρρυνση των νέων να επιστρέψουν στο χωριό τους να ιδρύσουν μια επιχείρηση μπορεί να αποτελέσει την θρυαλλίδα για την αναβάθμιση όλων των επιχειρήσεων της περιοχής μέσω των νέων ιδεών που θα ενσωματωθούν στις τοπικές κοινωνίες, αλλά και της ενίσχυσης της εξωστρέφειας των τοπικών επιχειρήσεων. Η αξιοποίηση του ΕΚΤ προκειμένου να ενισχυθούν νέες επιχειρήσεις που ιδρύονται στην περιοχή παρέμβασης από νέους ηλικίας έως 39 ετών ή από μακροχρόνια άνεργους μπορεί να συμβάλλει όχι μόνο στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας της περιοχής παρέμβασης, αλλά και στην ποιοτική αναβάθμιση της. Παράλληλα, ο επαναπατρισμός των νέων επιστημόνων θα μπορούσε να ενισχυθεί με την ενθάρρυνση τοπικών επιχειρήσεων να προσλαμβάνουν εργαζόμενους υψηλών γνώσεων και δεξιοτήτων, μέσω της επιχορήγησης μέρους του μισθολογικού κόστους τους για κάποιο χρονικό διάστημα.</p>	
<p>Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • ΟΙ.4 Ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ • ΟΙ.9 Ενίσχυση της δημιουργίας και της αναβάθμισης των τουριστικών κλινών σε συνδυασμό με δράσεις τουριστικής προβολής ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ • ΟΙ.12 Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού υψηλών προσόντων ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ • ΚΟ.4 Ίδρυση ή/και εκσυγχρονισμός κοινωνικών δομών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 	

1.3.3 Συνάφεια με στόχους του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027

Δίνεται στις επόμενες σελίδες σε μορφή πίνακα, η συνάφεια των Ειδικών Στόχων της τοπικής Στρατηγικής με τους στόχους του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027.

Πιο συγκεκριμένα:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΟΠΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΑΠΤΟΚ		ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027			ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΑΞΙΟΝΕΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Προτεραιότητα	Ειδικοί Στόχοι	Πεδία παρέμβασης	
1	1.1 Βελτίωση των υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού	5.2/079 5.2/083 5.2/168	RSO5.2.	Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ε.Π. «Βόρειο Αιγαίο»/Ειδ. Στόχος RSO2.4 ✓ ΠΔΕ ✓ Ίδιοι πόροι φορέων
1	1.2 Βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από δημόσιους φορείς στους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης	1.2/016	RSO1.2	Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ε.Π. «Βόρειο Αιγαίο»/Ειδ. Στόχος RSO1.2 ✓ Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα» ✓ ΠΔΕ ✓ Ίδιοι πόροι φορέων
1	1.3 Έργα ανάπτυξης και βελτίωσης διαχείρισης τουριστικών προορισμών	5.2/165	RSO5.2.	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και των υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ε.Π. «Βόρειο Αιγαίο» ✓ Ε.Π. Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων ✓ ΠΔΕ ✓ Ίδιοι πόροι φορέων
2	2.1 Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	5.2/166	RSO5.2.	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ε.Π. «Βόρειο Αιγαίο»/Ειδ. Στόχος RSO4.6 ✓ Υπουργείο Πολιτισμού ✓ ΠΔΕ ✓ Ίδιοι πόροι φορέων
2	2.2 Προστασία και ανάδειξη ιδιαίτερων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης και της βιοποικιλότητας	5.2/167	RSO5.2.	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικότουρισμού εκτός από τις περιοχές NATURA	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ε.Π. «Βόρειο Αιγαίο»/Ειδ. Στόχος RSO4.6 ✓ Πράσινο Ταμείο ✓ Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία LIFE ✓ ΠΔΕ ✓ Ίδιοι πόροι φορέων
2	2.3 Μείωση των στερεών απορριμμάτων που οδηγούνται προς υγειονομική ταφή και το παραγόμενο βιοαερίο με σκοπό τη μείωση της συμβολής της περιοχής στο φαινόμενο του θερμοκηπίου	5.2/067	RSO5.2.	Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ε.Π. «Βόρειο Αιγαίο» ✓ ΥΜΕΡΕΡΡΑ ✓ ΠΔΕ ✓ Ίδιοι πόροι φορέων
3	3.1 Ενίσχυση ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης ή τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης	1.3/021	RSO1.3.	Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ε.Π. «Βόρειο Αιγαίο»/Ειδ. Στόχος RSO1.1 και RSO1.3 ✓ Ε.Π. Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ✓ Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) ✓ ΕΠΑΛΘ ✓ Τοπική πρωτοβουλία LEADER

ΤΟΠΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΑΠΤΟΚ		ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027			ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΑΞΙΟΝΕΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	Προτεραιότητα	Ειδικοί Στόχοι	Πεδία παρέμβασης	
3	3.2 Ενθάρρυνση νέων ή ανέργων με υψηλές δεξιότητες για εγκατάσταση τους στην περιοχή παρέμβασης με ίδρυση νέας επιχείρησης ή πρόσβαση στην απασχόληση σε υφιστάμενη επιχείρηση σαν εξειδικευμένο προσωπικό	4.1/134	RSO4.1.	Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ε.Π. «Βόρειο Αιγαίο» ✓ Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

1.3.4. Δυνατότητες συμπληρωματικής χρηματοδότησης από άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα

Υπάρχουν πολλές δυνατότητες ωρίμανσης, χρηματοδότησης και υλοποίησης επιπρόσθετων έργων στην περιοχή παρέμβασης, υπαγόμενων στους Άξονες και Ειδικούς Στόχους του παρόντος ΤΑΠΤΟΚ, εφόσον γίνει ο κατάλληλος σχεδιασμός και προγραμματισμός, ώστε να εξασφαλιστούν περισσότεροι οικονομικοί πόροι και έτσι η προτεινόμενη παρέμβαση να γίνει πιο αποτελεσματική.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται ενδεικτικά διαθέσιμοι πόροι που μπορούν να αξιοποιηθούν για τη χρηματοδότηση πρόσθετων έργων στην περιοχή παρέμβασης:

Για τον Ειδικό Στόχο 1.1 του ΤΑΠΤΟΚ «Βελτίωση των υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού» υπάρχει δυνατότητα χρηματοδότησης συμπληρωματικών έργων από τον ειδικό στόχο RSO2.4. του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027, από το ΠΔΕ που διαχειρίζεται η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ή από το Τεχνικό Πρόγραμμα του Δήμου Χίου.

Για τον Ειδικό Στόχο 1.2 του ΤΑΠΤΟΚ «Βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από δημόσιους φορείς στους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης» υπάρχει δυνατότητα χρηματοδότησης επιπρόσθετων έργων ψηφιοποίησης υπηρεσιών και άλλων δημόσιων υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Κεντρικής Κυβέρνησης ή άλλων φορέων από τον ειδικό στόχο RSO1.2 του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027, από το Ε.Π. Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα, από το ΠΔΕ που διαχειρίζεται η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ή από τα Τεχνικά Προγράμματα των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για τον Ειδικό Στόχο 1.3 του ΤΑΠΤΟΚ «Έργα ανάπτυξης και βελτίωσης διαχείρισης τουριστικών προορισμών» υπάρχει δυνατότητα χρηματοδότησης επιπρόσθετων έργων ψηφιακής σήμανσης οικισμών από τον ειδικό στόχο RSO1.2 του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027, άλλων έργων τουριστικής υποδομής από διάφορους ειδικούς στόχους του ίδιου Προγράμματος, τουριστικών υποδομών (π.χ. τουριστικών λιμένων) από το Ε.Π. του Υπουργείου Ανάπτυξης, όπως επίσης και από το ΠΔΕ που διαχειρίζεται η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και από τα Τεχνικά Προγράμματα των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για τον Ειδικό Στόχο 2.1 του ΤΑΠΤΟΚ «Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών» υπάρχει δυνατότητα χρηματοδότησης συμπληρωματικών έργων από τον ειδικό στόχο RSO4.6 του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027, όπως και από πόρους του Υπουργείου Πολιτισμού ή/και από τα Τεχνικά Προγράμματα των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για τον Ειδικό Στόχο 2.2 του ΤΑΠΤΟΚ «Προστασία και ανάδειξη ιδιαίτερων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης και της βιοποικιλότητας» υπάρχει δυνατότητα χρηματοδότησης συμπληρωματικών έργων από τον ειδικό στόχο RSO4.6 του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027, από πόρους του «Πράσινου Ταμείου», από την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία LIFE, από το ΠΔΕ που διαχειρίζεται η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και από τα Τεχνικά Προγράμματα των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για τον Ειδικό Στόχο 2.3 του ΤΑΠΤΟΚ «Μείωση των στερεών απορριμμάτων που οδηγούνται προς υγειονομική ταφή και το παραγόμενο βιοαέριο με σκοπό τη μείωση της συμβολής της περιοχής στο φαινόμενο του θερμοκηπίου» σημειώνεται ότι ήδη είναι ενταγμένο και έχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση από το ΥΜΕΠΕΡΡΑ έργο προϋπολογισμού 3.841.790 ευρώ με φορέα υλοποίησης τη ΔΙΑΝΟΧ Α.Ε. για κατασκευή ΜΕΑ και ΜΕΒΑ στην περιοχή ΧΥΤΑ Χίου. Συμπληρωματικά έργα που έχουν προβλεφθεί στο

ΠΕΣΔΑ και αφορούν τη Δ.Ε. Χίου θα χρηματοδοτηθούν μέσω του Προγράμματος «Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης». Τέλος, λοιπά έργα μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τον προϋπολογισμό του Δήμου Χίου.

Για τον Ειδικό Στόχο 3.1 του ΤΑΠΤΟΚ «Ενίσχυση ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης ή τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης», επιπλέον έργα ενίσχυσης τοπικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης μπορούν να υλοποιηθούν με χρηματοδότηση από τους ειδικούς στόχους RSO1.1 και RSO1.3 του Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027, από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Ανάπτυξης, από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) εφόσον αφορά την αγροτική παραγωγή ή το Ε.Π.ΑΛ.Θ. (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιεία & Θάλασσα) εφόσον αφορά αλιευτική παραγωγή, από τον Αναπτυξιακό Νόμο και από την τοπική πρωτοβουλία του LEADER.

Για τον Ειδικό Στόχο 3.2 «Ενθάρρυνση νέων ή ανέργων με υψηλές δεξιότητες για εγκατάσταση τους στην περιοχή παρέμβασης με ίδρυση νέας επιχείρησης ή πρόσβαση στην απασχόληση σε υφιστάμενη επιχείρηση σαν εξειδικευμένο προσωπικό» επιπλέον έργα ενίσχυσης στην πρόσβαση στην απασχόληση μέσω ίδρυσης νέων επιχειρήσεων ή της ενίσχυσης της απασχόλησης σε υφιστάμενες επιχειρήσεις μπορούν να ενισχυθούν από το ΕΠ Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση με φορέα υλοποίησης τη Δ.Υ.Π.Α.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι δυνατότητες χρηματοδότησης υπάρχουν και για άλλα σχέδια και δράσεις, που δεν περιλαμβάνονται στο πλαίσιο του ΤΑΠΤΟΚ, αλλά η υλοποίησή τους απαιτείται για την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών και την επίλυση σημαντικών προβλημάτων της περιοχής παρέμβασης. Αυτό μπορεί να γίνει, ανάλογα με την ανάγκη, από διάφορα Μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 ή από άλλα επιχειρησιακά προγράμματα.

Τέτοια θέματα μπορούν να αφορούν:

- 1) την ύδρευση και την άρδευση, όπου εντοπίζονται προβλήματα και ιδιαίτερα στη Νότια Χίο (Δ.Ε. Ιωνίας και Μαστιχοχωριών) λόγω και αστοχίας του φράγματος Κατράρη. Υπάρχει δυνατότητα ένταξης και χρηματοδότησης έργων στον Ειδικό στόχο του προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού, όπως και στο Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη» για την εξασφάλιση νερού για άρδευση, όπου απαιτείται. Από τον ίδιο Ειδικό Στόχο μπορούν να χρηματοδοτηθούν υποδομές διαχείρισης λυμάτων.
- 2) Από άλλους ειδικούς στόχους του προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 μπορούν να χρηματοδοτηθούν εκπαιδευτικές μονάδες, υποδομές υγείας και πρόνοιας και ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών μονάδων.

1.3.5 Τεκμηρίωση συμμόρφωσης με υφιστάμενες στρατηγικές, σχέδια

RIS3 Βόρειο Αιγαίο

Ο σχεδιασμός του ΤΑΠΤΟΚ της Χίου έχει λάβει υπόψη του, όσον αφορά τους προτεινόμενους Ειδικούς Στόχους και τις προτεινόμενες Δράσεις, την στρατηγική RIS3 Βορείου Αιγαίου.

Αναλυτικότερα, η συμβατότητα των προτεινόμενων Δράσεων με την στρατηγική RIS3 αναλύεται στη συνέχεια:

Οι προτεινόμενες δράσεις για την επίτευξη του Ειδικού Στόχου 1.1 «Βελτίωση των υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού» υπάγονται στην περιοχή παρέμβασης 02.01 - Θεματικός τουρισμός και συγκεκριμένα στις προτεραιότητες της RIS3 02.01.04 - Ανάπτυξη αθλητικού τουρισμού/τουρισμού περιπέτειας/καταδυτικού τουρισμού και 02.01.05 - Ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού. Ιδιαίτερα η προτεινόμενη Δράση για κατασκευή ποδηλατόδρομου υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.03 - Πράσινες τουριστικές υποδομές και δεξιότητες εργατικού δυναμικού και συμβάλλουν στην προτεραιότητα 02.03.02 - Μεταφορές μηδενικών εκπομπών. Σημειώνεται ότι οι προτεινόμενες Δράσεις αφορούν τόσο τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης, όσο και τουρίστες που διαμένουν σε αυτή, αλλά και οι ίδιες θα μπορούσαν να έχουν ρόλο προσέλκυσης τουριστών στην περιοχή παρέμβασης.

Οι προτεινόμενες δράσεις για την επίτευξη του Ειδικού Στόχου 1.2 «Βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται από δημόσιους φορείς στους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης» υπάγονται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 08.01 - Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών.

Οι προτεινόμενες δράσεις για την επίτευξη του Ειδικού Στόχου 1.3 «Έργα ανάπτυξης και βελτίωσης διαχείρισης τουριστικών προορισμών» υπάγονται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 02.01 - Θεματικός τουρισμός, Προτεραιότητα 02.01.01 - Ανάπτυξη τουρισμού ευεξίας, όπως επίσης και στην περιοχή παρέμβασης 02.02 - Ψηφιοποίηση τουρισμού, Προτεραιότητα 02.02.01 - Ανάπτυξη εφαρμογών παροχής τουριστικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας που αξιοποιούν τεχνικές ανάλυσης δεδομένων με σκοπό την εξατομικευμένη παροχή πληροφοριών, συστάσεων και περιεχομένου προς τους ταξιδιώτες.

Οι προτεινόμενες δράσεις για την επίτευξη του Ειδικού Στόχου 2.1 «Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών» συνάδουν με την περιοχή παρέμβασης της RIS3 02.01 - Θεματικός τουρισμός και συγκεκριμένα με την Προτεραιότητα 02.01.05 - Ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού.

Οι προτεινόμενες δράσεις για την επίτευξη του Ειδικού Στόχου 2.2 «Προστασία και ανάδειξη ιδιαίτερων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης και

της βιοποικιλότητας» συνάδουν με την περιοχή παρέμβασης της RIS3 02.01 - Θεματικός τουρισμός και συγκεκριμένα με την Προτεραιότητα 02.01.06 - Ανάπτυξη οικότουρισμού.

Οι προτεινόμενες δράσεις για την επίτευξη του Ειδικού Στόχου 2.3 «Μείωση των στερεών απορριμμάτων που οδηγούνται προς υγειονομική ταφή και το παραγόμενου βιοαερίου με σκοπό τη μείωση της συμβολής της περιοχής στο φαινόμενο του θερμοκηπίου» συνάδουν με την περιοχή παρέμβασης της RIS3 08.01 - Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών και την περιοχή παρέμβασης 03.02 - Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων - κυκλική οικονομία και συγκεκριμένα την προτεραιότητα 03.02.03 - Αξιοποίηση αγροτικών παραπροϊόντων, καθώς και υποπροϊόντων της βιομηχανίας τροφίμων για την παραγωγή ασφαλών και υγιεινών τροφίμων και ζωοτροφών.

Οι προτεινόμενες δράσεις για την επίτευξη των Ειδικών Στόχων 3.1 «Ενίσχυση ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης ή τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης» και 3.2 «Ενθάρρυνση νέων ή ανέργων με υψηλές δεξιότητες για εγκατάσταση τους στην περιοχή παρέμβασης με ίδρυση νέας επιχείρησης ή πρόσβαση στην απασχόληση σε υφιστάμενη επιχείρηση σαν εξειδικευμένο προσωπικό» αφορά τις Περιοχές Παρέμβασης της RIS3 02.03 - Πράσινες τουριστικές υποδομές και δεξιότητες εργατικού δυναμικού, 03.02 - Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων - κυκλική οικονομία και 03.03 - Ποιότητα τροφίμων. Η συμβολή των προτεινόμενων δράσεων επιχειρηματικότητας στις επιμέρους προτεραιότητες της RIS3 θα αποτελέσει ισχυρό κριτήριο κατά την αξιολόγηση των προτάσεων από τον ενδιάμεσο φορέα.

Χωροταξικός Σχεδιασμός

Για την περιοχή παρέμβασης έχουν εγκριθεί και ισχύουν Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. για τις Δ.Ε. Καρδαμύλων, Αμανής, Αγίου Μηνά, Καμποχώρων και Μαστιχοχωριών, ενώ δεν έχει ξεκινήσει η αντίστοιχη διαδικασία για τις Δ.Ε. Ομηρούπολης και Ιωνίας.

Για τις προτεινόμενες δράσεις, σύμφωνα με το παρόν σχέδιο, έχουν ληφθεί υπόψη οι χωροταξικοί περιορισμοί που ορίζονται στα αντίστοιχα Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.

Όπως και να έχει πάντως, για την τελική επαλήθευση συμφωνίας των έργων που θα ενταχθούν και θα υλοποιηθούν με χρηματοδότηση από το ΤΑΠΤΟΚ σε σχέση με τα εγκεκριμένα Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π., από τον ενδιάμεσο φορέα θα ζητείται πριν την έγκριση και ένταξη έργων στο Πρόγραμμα:

- 1) Για τα Δημόσια Έργα να διαθέτουν όλες τις απαιτούμενες Άδειες και εγκρίσεις για την υλοποίησή τους, επομένως και πολεοδομικές που εκδίδονται μετά από έλεγχο της αρμόδιας Υπηρεσίας ότι τα έργα που θα υλοποιηθούν ικανοποιούν τους χωροταξικούς περιορισμούς της περιοχής, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.
- 2) Για τα ιδιωτικά έργα, απαιτείται σαν δικαιολογητικό κατά την υποβολή του φακέλου της πρότασης η βεβαίωση χρήσεων γης από τη Διεύθυνση Πολεοδομίας και Χωροταξίας του Δήμου Χίου για την προτεινόμενη δραστηριότητα, που εκδίδεται μετά από έλεγχο της αρμόδιας Υπηρεσίας ότι η προτεινόμενη δραστηριότητα επιτρέπεται στην περιοχή εγκατάστασης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.

Επίσης, για την εκπόνηση του παρόντος Προγράμματος, ελήφθησαν υπόψη τα παρακάτω:

1. Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου (ΦΕΚ 181Δ/16-04-2019)
2. Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ 3155Β/12-12-2013) σύμφωνα με το οποίο η Χίος κατατάσσεται στην Ομάδα Ι «Τουριστικά αναπτυσσόμενα και αναπτυσσόμενα νησιά» της υποκατηγορίας (Δ.1) Νησιά.
3. Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία (ΦΕΚ 151/13-04-2009)
4. Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Υδατοκαλλιέργειες (ΦΕΚ 2505Β/4-11-2011)

ΠΕΣΔΑ Βορ. Αιγαίου/ ΕΣΔΑ (Νέο)

Συνάφεια με αυτά έχει μόνο ο Ειδικός Στόχος 2.3, για τη διαμόρφωση του οποίου και των ειδικών στόχων αυτού ελήφθη υπόψη το εγκεκριμένο ΠΕΣΔΑ 2020 – 2030 της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και το ΕΣΔΑ 2020 – 2030.

Πιο συγκεκριμένα, το ΠΕΣΔΑ προβλέπει για την Π.Ε. Χίου Πράσινα σημεία εντός ΣΜΑ (Κοφινά, Αμανή, Καρδαμύλων και 1 Πράσινο σημείο στην Νότια Χίο), επομένως η ανάπτυξη της στρατηγικής του Άξονα και των επιμέρους στόχων του καλύπτει ακριβώς αυτόν τον προγραμματισμό ενεργειών, όπως είναι αποτυπωμένος στο ΠΕΣΔΑ, εκτός του Πράσινου σημείου της πόλης (Κοφινάς), που μπορεί να υλοποιηθεί μέσω των ΒΑΑ του αστικού τμήματος της ΠΕ Χίου. Οι υπόλοιπες προτεινόμενες παρεμβάσεις και συγκεκριμένα η κατασκευή Κ.Δ.Ε.Υ. και η ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας για τη διασύνδεση παραγωγών αποβλήτων με πιθανούς χρήστες, εντάσσονται στη λογική των Πράσινων σημείων και επομένως δεν προκύπτει καμιά διαφοροποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού που να απαιτεί τροποποίηση του ΠΕΣΔΑ για την υλοποίηση της.

Όσον αφορά τη συμφωνία του Άξονα Στρατηγικής 1 με το νέο ΕΣΔΑ, από τα προτεινόμενα ικανοποιούνται οι παρακάτω στόχοι του Εθνικού Σχεδιασμού για την περίοδο 2020 – 2030:

- Μείωση της ταφής απορριμμάτων στο 10 % μέχρι το 2030
- Αύξηση της ανακύκλωσης στο 55 % το 2025 και στο 60 % το 2030
- Συνεχή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Ευρωπαϊκές Στρατηγικές για το περιβάλλον και τις αγροτικές περιοχές

Κατά τον σχεδιασμό του ΤΑΠΤΟΚ της Χίου ελήφθησαν υπόψη Ευρωπαϊκές Στρατηγικές, ώστε οι προτεινόμενες Δράσεις να είναι σύμφωνες με αυτές.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω:

1. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για το Κλίμα. Συνοπτικά, οι προτεινόμενες Δράσεις είναι σύμφωνες με τις παρακάτω πολιτικές της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας:
  - ✓ Κινητοποίηση της βιομηχανίας για μια καθαρή και κυκλική οικονομία

- ✓ Οικοδόμηση και ανακαίνιση κτιρίων με αποδοτικό τρόπο ως προς την κατανάλωση ενέργειας και πόρων
  - ✓ Επιτάχυνση της μετάβασης στη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα
  - ✓ Από «το αγρόκτημα στο πιάτο»: σχεδιασμός ενός δίκαιου, υγιεινού και φιλικού προς το περιβάλλον συστήματος τροφίμων
  - ✓ Διατήρηση και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας
  - ✓ Φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες
  - ✓ Επιδίωξη πράσινης χρηματοδότησης και πράσινων επενδύσεων και διασφάλιση δίκαιης μετάβασης
  - ✓ Κινητοποίηση της έρευνας και προώθηση της καινοτομίας
  - ✓ Πράσινος όρκος: «Μη βλάπτειν»
2. Διακήρυξη του Κορκ 2.0 «Βελτίωση της ζωής στις αγροτικές περιοχές» και ιδιαίτερα με τα παρακάτω σημεία της Διακήρυξης:
- Σημείο 1: Προώθηση της αγροτικής ευημερίας
  - Σημείο 2: Ενίσχυση των αγροτικών αλυσίδων αξίας
  - Σημείο 3: Επενδύσεις στη βιωσιμότητα και τη ζωτικότητα των αγροτικών περιοχών
  - Σημείο 4: Προστασία του αγροτικού περιβάλλοντος
  - Σημείο 5: Διαχείριση φυσικών πόρων
  - Σημείο 6: Ενθάρρυνση της δράσης για το κλίμα
  - Σημείο 7: Ενίσχυση της γνώσης και της καινοτομίας

Άλλες Εθνικές και Ευρωπαϊκές Στρατηγικές

Σε κάθε περίπτωση, το προτεινόμενο πρόγραμμα ικανοποιεί επίσης των παρακάτω Εθνικών Στρατηγικών:

α) Την Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, όπως φαίνεται και από την ανάλυση των Ειδικών Στόχων του ΤΑΠΤΟΚ, όπου παράλληλα με άλλα έργα, προτείνονται έργα ψηφιακού μετασχηματισμού ή ανάπτυξης ψηφιακών υπηρεσιών για την ενίσχυση του αποτελέσματος. Αναλυτικά, τα αποτελέσματα της κάθε προτεινόμενης Δράσης στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού, αναλύονται στη συνέχεια.

β) Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον (όπως για την κλιματική αλλαγή ή για την κυκλική οικονομία), όπως αυτές έχουν προκύψει βάσει εξειδίκευσης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας που ισχύει από το 2019.

γ) Άλλες Εθνικές ή Ευρωπαϊκής Στρατηγικές (π.χ. Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία κ.λ.π.).

1.3.6 Εκτιμώμενη Συνέργεια & Συμπληρωματικότητα με άλλες στρατηγικές, σχέδια, προγράμματα (π.χ. Leader ΚΑΠ, άλλες στρατηγικές της Ε.Ε.)

Για τον σχεδιασμό των Αξόνων, των Ειδικών Στόχων και των Δράσεων του παρόντος ΤΑΠΤΟΚ ελήφθησαν υπόψη όλες οι άλλες στρατηγικές και σχέδια που εκπονούνται και σχετίζονται με την περιοχή παρέμβασης, είτε λόγω επικάλυψης με την ίδια την περιοχή, είτε αναπτύσσονται για όμορες περιοχές της περιοχής παρέμβασης.

Το LEADER ΠΑΑ εκπονείται ταυτόχρονα με το παρόν σχέδιο, οπότε ελήφθη υπόψη, ώστε οι προτεινόμενες Δράσεις να λειτουργούν συμπληρωματικά και να μην προκαλούνται αλληλοεπικαλύψεις. Σαν προτεινόμενη Περιοχή Παρέμβασης του LEADER ΠΑΑ είναι ολόκληρη η Π.Ε. Χίου, οπότε η προτεινόμενη Περιοχή Παρέμβασης του ΤΑΠΤΟΚ εμπίπτει στο σύνολο της στην Περιοχή Παρέμβασης του LEADER.

Σημαντικό είναι ότι ο Ενδιάμεσος Φορέας και στις δύο περιπτώσεις (ΤΑΠΤΟΚ και LEADER) είναι η ETAX Α.Ε. οπότε διασφαλίζεται η απαιτούμενη συνέργεια και συμπληρωματικότητα, τόσο των Δημόσιων, όσο και των Ιδιωτικών έργων, ώστε να δημιουργείται το μέγιστο αποτέλεσμα για την περιοχή παρέμβασης.

Ιδιαίτερα για τα Ιδιωτικά έργα που προτείνονται στην περιοχή παρέμβασης, λήφθηκαν υπόψη τα παρακάτω:

- 1) Επειδή σύμφωνα με τους όρους του LEADER, η ίδρυση και επέκταση τουριστικών καταλυμάτων προβλέπεται μόνο σε περιοχές που χαρακτηρίζονται σαν νησιωτικές/ορεινές σύμφωνα με τις οδηγίες 85 και 83, στο ΤΑΠΤΟΚ προβλέπεται η ίδρυση και επέκταση τουριστικών καταλυμάτων σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης, εκτός των χαρακτηρισμένων νησιωτικών/ορεινών περιοχών.
- 2) Όσον αφορά τις ενισχύσεις σε μεταποιητικές ομάδες, σύμφωνα με την Πρόσκληση του ΤΑΠΤΟΚ προβλέπονται μόνο ενισχύσεις που αφορούν δραστηριότητες δεύτερης μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, οπότε γίνεται υπόδειξη στην ETAX Α.Ε. να επικεντρώσει τις ιδιωτικές ενισχύσεις του LEADER σε άλλους κλάδους μεταποίησης.
- 3) Δεν προβλέπονται από το LEADER ενισχύσεις ιδιωτικών έργων μέσω του ΕΚΤ, για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων στην Περιοχή Παρέμβασης ή για πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού υψηλών δεξιοτήτων.

Ιδιαίτερη μέριμνα έχει ληφθεί και για τη συνέργεια και συμπληρωματικότητα του παρόντος προγράμματος που αφορά όλες τις Δημοτικές Ενότητες της νήσου Χίου, εκτός από τη Δ.Ε. Χίου με το εκπονούμενο πρόγραμμα για ένταξη στις Δράσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (Β.Α.Α.) που αφορά τη Δ.Ε. Χίου και το αστικό τμήμα του νησιού, τόσο για την επιλογή του αστικού τμήματος, όσο και των προτεινόμενων δράσεων, με σκοπό την εξασφάλιση:

- Ομοιομορφίας, όπου αυτό είναι απαραίτητο, όπως π.χ. στην διαμόρφωση των Δράσεων ενίσχυσης ιδιωτικών επενδύσεων.

- Συμπληρωματικότητα και συνέργειας, όπου μπορούν να υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις όσον αφορά την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών των κατοίκων, με στόχο τη μεγιστοποίηση του αποτελέσματος.
- Διασφάλισης αθροιστικού αποτελέσματος, όπου αυτό είναι σημαντικό, π.χ. στην ενίσχυση της ελκυστικότητας του νησιού της Χίου σαν τουριστικού προορισμού.

Για το σκοπό αυτό, έχουν γίνει συναντήσεις με εκπροσώπους της Αστικής Αρχής του Δήμου Χίου με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων που αφορούν τις προτεινόμενες Δράσεις στα δύο προγράμματα που αφορούν όμορες περιοχές.

Έχει ήδη αναφερθεί η συμβατότητα του προτεινόμενου προγράμματος με τη στρατηγική RIS3 (έξυπνης εξειδίκευσης) της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, με τα χωροταξικά σχέδια, όπου υπάρχουν, με το ΠΕΣΔΑ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και με το ΕΣΔΑ 2020 – 2030.

Στη συνέχεια, αναλυτικά για κάθε προτεινόμενη Δράση, γίνεται εκτίμηση της επίδρασης της στην επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και επιπλέον γίνεται εκτίμηση της συμβολής των Δράσεων στους δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού προγράμματος.

2.1 Πίνακας Δράσεων

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά οι προτεινόμενες Δράσεις και οι επιλεγέντες Δείκτες εκροών και Δείκτες Αποτελεσμάτων για κάθε προτεινόμενη Δράση:

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ»	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
1	1.1	079 – Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	1.1.1. Δημιουργία ανοιχτών χώρων με περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών εγκατάστασης για εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης	RCO114: 10.000 τ.μ.	PSR999: 6.000 κάτοικοι
		083 – Υποδομές ποδηλασίας	1.1.2. Δημιουργία ποδηλατόδρομου εντός τουριστικών οικισμών με ανάπλαση των υφιστάμενων κεντρικών οδών αυτών	RCO58: 1,25 Km	RCR64: 5.000 χρήστες/έτος
		168 – Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	1.1.3. Αναπλάσεις κεντρικών σημείων και ιδιαίτερης σημασίας σημείων παραδοσιακών (ή και μη παραδοσιακών) οικισμών	RCO114: 4.000 τ.μ.	PSR999: 3.000 κάτοικοι
	1.2	016 – Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	1.2.1. Ψηφιοποίηση αρχείων Υπηρεσιών φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δημιουργία εφαρμογών ψηφιακών υπηρεσιών	RCO14: 2 Δημόσιοι Οργανισμοί	RCR11: 500 χρήστες/έτος
	1.3	165 – Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής	1.3.1. Εκσυγχρονισμός υποδομών και ανάπλαση της περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών τουρισμού ευεξίας	RCO77: 1 πολιτιστικός και τουριστικός χώρος	RCR77: 2.000 επισκέπτες/έτος

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ»	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΟΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
		περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού			
		165 – Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	1.3.2. Βελτίωση οικισμών της περιοχής παρέμβασης με την έννοια να γίνουν πιο φιλικό και προσβάσιμο στους επισκέπτες και στους τουρίστες σαν τοπικοί τουριστικοί προορισμοί	RCO77: 7 πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	RCR77: 20.000 επισκέπτες/έτος
2	2.1	166 – Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	2.1.1. Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού	RCO77: 3 πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	RCR77: 5.000 επισκέπτες/έτος
	2.2	167 – Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	2.2.1. Δημιουργία υποδομών προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης, εκτός περιοχών Natura	RCO77: 6 πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	RCR77: 3.000 επισκέπτες/έτος
	2.3	067 – Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	2.3.1. Δημιουργία πράσινων σημείων στην περιοχή παρέμβασης και συμπληρωματικών υποδομών ανακύκλωσης	RCO107: 1.400.000 ευρώ	RCR103: 2.500 τόνοι/έτος

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ»	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΟΩΝ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
3	3.1	021 – Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	3.1.1. Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης με έμφαση στην ψηφιακή ή/και στην πράσινη οικονομία	RC002: 12 επιχειρήσεις	RCR19: 8 επιχειρήσεις
		021 – Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	3.1.2. Ίδρυση ή/και επέκταση τουριστικών επιχειρήσεων σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης - Εκσυγχρονισμός τουριστικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης	RC002: 16 επιχειρήσεις	RCR19: 16 επιχειρήσεις
	3.2	134 – Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	3.2.1. Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων από άνεργους νέους ή μακροχρόνια άνεργους	EEC002: 50 άτομα	EECR05: 50 άτομα
		134 – Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	3.2.2. Πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων	EEC002: 12 άτομα	EECR05: 12 άτομα

2.2 Συνοπτικά Τεχνικά Δελτία Προτεινόμενων Παρεμβάσεων

1.1.1. Δημιουργία ανοιχτών χώρων άθλησης ή/και ψυχαγωγίας με ταυτόχρονη περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών εγκατάστασης

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Δημιουργία ανοιχτών χώρων με περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών εγκατάστασης για εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης
Κωδικός Δράσης:	1.1.1
Τομέας Παρέμβασης:	Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές
Άξονας:	1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	1.1. Βελτίωση των υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 5.2 / 079
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Έχει ήδη περιγραφεί η ανάγκη για τη δημιουργία κοινόχρηστων υποδομών για την εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης, με έμφαση στο νότιο κεντρικό τμήμα του νησιού, όπου η συγκέντρωση κατοίκων είναι μεγάλη, υφίστανται δημοφιλείς τουριστικοί προορισμοί και υπάρχει παντελής έλλειψη τέτοιων υποδομών.</p> <p>Στο πλαίσιο της παρούσας παρέμβασης προβλέπεται η περιβαλλοντική αποκατάσταση τουλάχιστον δύο υποβαθμισμένων περιοχών της περιοχής παρέμβασης με τη χρήση όλων των σύγχρονων περιβαλλοντικών και βιοκλιματικών τεχνικών, με σκοπό την αναβάθμιση της, προς όφελος της τοπικής κοινωνίας της περιοχής παρέμβασης, που θα μπορέσει να τις αξιοποιήσει προς κοινό όφελος.</p> <p>Οι εργασίες που θα γίνουν θα συνδυαστούν με βιοκλιματική και αισθητική αναβάθμιση της ευρύτερης περιοχής εγκατάστασης, με πρόβλεψη για οδούς πρόσβασης, φυτεύσεις, καθαρισμούς και αποκαταστάσεις τοπίων, προστασία του φυσικού περιβάλλοντος έναντι πυρκαγιών ή πλημμυρών ή γενικότερα φυσικών καταστροφών κ.λ.π.</p> <p>Επίσης, σε κάθε περίπτωση, εκτός των εργασιών διαμόρφωσης θα εφαρμοστεί σχέδιο ολοκληρωμένης διαχείρισης και αναβάθμισης της ευρύτερης περιοχής, που μπορεί να περιλαμβάνει ενέργειες για την προστασία δάσους της περιοχής, όπως καθαρισμός του υποστρώματος και κλάδεμα ή/και αραίωση των δέντρων, ενώ θα εγκατασταθεί σύστημα</p>	

επιτήρησης για πυρκαγιές και πυροσβεστικό δίκτυο για την προστασία του δάσους της περιοχής, ανάδειξη μνημείων (πολιτιστικών ή μνημείων της φύσης) κ.λ.π.

Η ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών προβλέπεται σε κάθε περίπτωση. Για κάθε χώρο, θα αναπτυχθεί ηλεκτρονική πλατφόρμα, με σύνδεση με τον ιστότοπο του Δήμου Χίου, όπου θα παρέχονται πληροφορίες για τον χώρο, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, τα μνημεία και την ιστορία εφόσον υπάρχουν, αλλά και για τις ώρες λειτουργίας, τις διαθέσιμες δραστηριότητες κ.λ.π.

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΚΟ.1 Δημιουργία υποδομών για τις κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητικές και άλλες δραστηριότητες των κατοίκων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΚΟ.2 Έλλειψη ειδικών υποδομών ανοιχτών χώρων, για εξειδικευμένες δραστηριότητες κατοίκων, όπως π.χ. για τους ποδηλάτες, προσκόπους κ.λ.π. ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 079 «Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.01 - Θεματικός τουρισμός και συμβάλλει στην προτεραιότητα 02.01.04 - Ανάπτυξη αθλητικού τουρισμού/τουρισμού περιπέτειας/καταδυτικού τουρισμού.

Πρόκειται για Δράση αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος και είναι σύμφωνη με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή, με την προστασία των δασικών εκτάσεων και γενικότερα του φυσικού περιβάλλοντος των περιοχών εγκατάστασης και συμβάλλουν στους στόχους της κλιματικής αλλαγής.

Η Δράση είναι συμβατή με Διακήρυξη του Κορκ, του 2016, για τις αγροτικές περιοχές, με την έννοια ότι προωθείται η αγροτική ευημερία, αλλά και η προστασία του φυσικού και αγροτικού περιβάλλοντος της περιοχής με ήπιες παρεμβάσεις.

Τέλος, είναι συμβατή με τις στρατηγικές τουριστικής ανάπτυξης που εκφράζονται μέσα από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο και το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο του τουρισμού, καθώς προάγουν εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.500.000 ευρώ	8,07 %	20,00 %
Δημόσια Δαπάνη: 1.500.000 ευρώ	8,97 %	20,00 %
Κοινοτική Συνδρομή: 1.275.000 ευρώ	8,97 %	20,00 %
Δυνητικοί Δικαιούχοι		
ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ		
Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)		
Δεν υπάρχουν ειδικοί όροι που να αφορούν την παρέμβαση		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
Δείκτες εκροών: RCO114 (ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές)	Μονάδα μέτρησης: Τετραγωνικά μέτρα	Τιμή (2029): 10.000
Δείκτες αποτελεσμάτων: PSR999 (πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων)	Μονάδα μέτρησης: Άτομα	Τιμή (2029): 6.000

1.1.2 Δημιουργία ποδηλατόδρομου εντός τουριστικών οικισμών με ανάπλαση των υφιστάμενων κεντρικών οδών αυτών

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Δημιουργία ποδηλατόδρομου εντός τουριστικών οικισμών με ανάπλαση των υφιστάμενων κεντρικών οδών αυτών
Κωδικός Δράσης:	1.1.2
Τομέας Παρέμβασης:	Υποδομές ποδηλασίας
Άξονας:	1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	1.1. Βελτίωση των υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 5.2 / 083
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Η παρούσα Δράση αναφέρεται στην κατασκευή ποδηλατόδρομου σε τμήματα των παραλιακών τουριστικών οικισμών της περιοχής παρέμβασης, με πιο πιθανά τα σημεία του παραλιακού μετώπου της Δ.Κ. Θυμαίων της Δ.Ε. Αγίου Μηνά της Χίου.</p> <p>Αναφέρθηκε ήδη ότι η σημερινή κατάσταση κατά μήκος της επαρχιακής οδού που συνδέει την πόλη με αυτές τις περιοχές, στο τμήμα της που είναι εντός των οικισμών, είναι απαράδεκτη, όσον αφορά τη διασφάλιση της άνετης και ασφαλούς μετακίνησης των πεζών εντός των οικισμών.</p> <p>Ιδιαίτερα, στο πιο ενδιαφέρον τμήμα που αποτελεί ο οικισμός του Καρφά και πιο συγκεκριμένα από τη διασταύρωση της βίγλας της Αγίας Ελένης έως το κτίριο του πρώην Κέντρου Γιαμού, πεζοδρόμια υπάρχουν μόνο στην μια πλευρά της επαρχιακής οδού, τα οποία είναι παλαιωμένα, φθαρμένα σε αρκετά σημεία λόγω και των δέντρων που είναι φυτεμένα σε αυτά, χωρίς να υπάρχει καμιά πρόβλεψη για όδευση τυφλών και προφανώς χωρίς να υπάρχει ποδηλατόδρομος, οπότε η χρήση ποδηλάτων για τη μετακίνηση εντός του οικισμού του Καρφά είναι μάλλον αδύνατη, αφού διασχίζεται στο μεγαλύτερο μέρος του από επαρχιακή οδό, υψηλής κυκλοφορίας κατά την τουριστική περίοδο.</p>	

Με την εν λόγω παρέμβαση, προτείνεται η διαμόρφωση και ο επανασχεδιασμός των πεζοδρομίων, εκατέρωθεν του οδοστρώματος, με κατασκευή και ποδηλατικών διαδρομών σε τμήμα περίπου 1.250 μ. του οδικού άξονα, που ενδεικτικά θα μπορούσε να είναι από την διασταύρωση προς τη Βίγλα Αγίας Ελένης μέχρι τον κτίριο Γιαμού, ή σε κάποιο άλλο σημείο του παραλιακού μετώπου μέχρι και τον Μέγα Λιμνιώνα.

Η κατασκευή των ποδηλατικών διαδρομών θα γίνει κατά προτίμηση σε τμήμα του κάθε πεζοδρομίου, εκατέρωθεν του οδοστρώματος, ώστε να είναι επαρκώς προφυλαγμένοι από ενέργειες αυθαίρετης και παράνομης στάθμευσης ή τοποθέτησης άλλων εμποδίων σε αυτούς και να είναι διαρκώς λειτουργικοί για τους ενδιαφερόμενους.

Όσον αφορά το οδόστρωμα, προβλέπεται η μείωση του πλάτους του στο ελάχιστο δυνατό, ώστε να δοθεί μεγαλύτερο πλάτος για τα πεζοδρόμια δεξιά και αριστερά της επαρχιακής οδού και να μην είναι δυνατή η παράνομη στάθμευση που συχνά παρατηρείται και έχει σαν αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της κυκλοφορίας.

Στις παρεμβάσεις που προτείνονται να υλοποιηθούν, δίνεται προτεραιότητα στην προσβασιμότητα στις ευάλωτες ομάδες, με ιδιαίτερη πρόβλεψη σε ράμπες ΑΜΕΑ στις διασταυρώσεις και σε οδεύσεις τυφλών επί των πεζοδρομίων.

Όσον αφορά στην υπάρχουσα πεζοδρόμηση, παρατηρείται σημειακά φυσική φθορά, η οποία έχει επέλθει με το πέρασμα του χρόνου. Το πλάτος του πεζοδρόμου είναι τέτοιο που σε συνδυασμό με τις υπάρχουσες δεντροφυτεύσεις εμποδίζει τη άνετη διέλευση ακόμα και πεζών καθώς και την μετακίνηση με βρεφικό καρότσι ή ΑΜΕΑ που είναι σχεδόν απαγορευτική.

Στα πλαίσια της παρούσας πρότασης ανάπλασης με κατασκευή ποδηλατόδρομων προτείνεται:

- Κατασκευή νέου δικτύου ηλεκτροφωτισμού και τοποθέτηση νέων σύγχρονων, χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας, φωτιστικών.
- Εργασίες εκρίζωσης ακατάλληλων και γηραιών δένδρων που δημιουργούν προβλήματα στην πλακόστρωση και στην προσπέλαση πεζών και αντικατάσταση τους με νέα προσαρμοσμένα στο περιβάλλον της περιοχής και στο ανάλογο μικροκλίμα.
- Καθαίρεση υφιστάμενων πεζοδρομίων και αντικατάστασή με νέα εκατέρωθεν του δρόμου. Τα πεζοδρόμια θα ανακατασκευαστούν με αντισιδηρές πλάκες σκυροδέματος, χωρίς ανάγλυφες εσοχές ή εξοχές και με τέτοιο αρμολόγημα ώστε να διευκολύνεται η βάδιση και την κύλιση του αναπηρικού αμαξιδίου.
- Αναβάθμιση και αντικατάσταση του φθαρμένου εξοπλισμού κεντρικής επαρχιακής οδού που διασχίζει τον οικισμό, το υπόλοιπο οδικό δίκτυο συνίσταται από ήπιες κυκλοφορίας δρομίσκους, κατάλληλους και ασφαλείς για μετακινήσεις με ποδήλατο.
- Σε κάθε πεζοδρόμιο (δεξιά και αριστερά της οδού) θα κατασκευαστεί ποδηλατόδρομος με γεωμετρικά χαρακτηριστικά που προβλέπονται από τη νομοθεσία, ώστε να εξασφαλιστεί η άνετη μετακίνηση των ποδηλάτων εντός του οικισμού. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι ο κάθε κάτοικος ή τουρίστας θα μπορεί να κινείται εντός του οικισμού με το ποδήλατο του, αν υπολογίσουμε ότι εκτός της των επαρχιακών οδών, οι υπόλοιποι δρομίσκοι του οικισμού είναι ήπιες κυκλοφορίας και δεν υπάρχει πρόβλημα.

Στόχος είναι να κατασκευαστεί το μεγαλύτερο δυνατό μήκος πεζοδρομίων και ποδηλατόδρομου βάσει των διαθέσιμων οικονομικών πόρων της Δράσης. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, το έργο θα κατασκευαστεί σε μήκος τουλάχιστον περίπου 1.250 μέτρων, σε περιοχή που θα επιλεγεί από την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ή το Δήμο Χίου, ανάλογα με τον χαρακτηρισμό της οδού που θα επιλεγεί.

Δεδομένου ότι με την παρούσα Δράση δεν καλύπτεται το σύνολο της οδού που χρήζει παρέμβασης, σημειώνεται ότι το οποιοδήποτε έργο υλοποιηθεί θα είναι επεκτάσιμο εύκολα, εφόσον εξευρεθούν επιπλέον οικονομικοί πόροι στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ΤΑΠΤΚ ή σε άλλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα, εθνικό ή κοινοτικό ή με ιδίους πόρους που διαθέτει ή διαχειρίζεται από το ΠΔΕ η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΠΕ.1 Έργα ανάπλασης παραλιακών οικισμών και οδικού δικτύου αυτών, καθώς και σχετικών υποδομών, όπως οι ποδηλατόδρομοι ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.7 Αύξηση και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 083 «Υποδομές ποδηλασίας».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.03 - Πράσινες τουριστικές υποδομές και δεξιότητες εργατικού δυναμικού και συμβάλλει στην προτεραιότητα 02.03.02 - Μεταφορές μηδενικών εκπομπών.

Πρόκειται για Δράση αναβάθμισης του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και είναι σύμφωνη με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή, λόγω του στόχου για περιορισμό της κίνησης οχημάτων και της παραγωγής καυσαερίων που συμβάλλουν στο φαινόμενο του θερμοκηπίου, με την αντικατάσταση των οχημάτων με ποδήλατο, από ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό τουριστών, εφόσον υπάρξουν οι κατάλληλες υποδομές για αυτό.

Η Δράση είναι συμβατή με Διακήρυξη του Κορκ, του 2016, για τις αγροτικές περιοχές, με την έννοια ότι προωθείται η αγροτική ευημερία.

Τέλος, είναι συμβατή με τις στρατηγικές τουριστικής ανάπτυξης που εκφράζονται μέσα από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο και το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο του τουρισμού, καθώς προάγουν εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.500.000 ευρώ	8,07 %	20,00 %
Δημόσια Δαπάνη: 1.500.000 ευρώ	8,97 %	20,00 %
Κοινοτική Συνδρομή: 1.275.000 ευρώ	8,97 %	20,00 %
Δυνητικοί Δικαιούχοι		
Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου / Π.Ε. Χίου Δήμος Χίου		
Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)		
<p>Δεν υπάρχουν ειδικοί όροι που να αφορούν την υλοποίηση της προτεινόμενης Δράσης.</p> <p>Όσον αφορά τους δυνητικούς δικαιούχους, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι υπεύθυνη για τον σχεδιασμό, κατασκευές και συντήρηση της επαρχιακής οδού.</p> <p>Ο Δήμος Χίου μπορεί να αποτελέσει δυνητικό δικαιούχο για την υλοποίηση έργου που αφορά δημοτική οδό ή εφόσον αφορά επαρχιακή μόνο στο πλαίσιο Προγραμματικής σύμβασης με την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.</p>		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
Δείκτες εκρών: RCO58 (υποδομές για ποδηλασία που υποστηρίζονται)	Μονάδα μέτρησης: Χιλιόμετρα	Τιμή (2029): 1,25
Δείκτες αποτελεσμάτων: RCR64 (ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία)	Μονάδα μέτρησης: Χρήστες/έτος	Τιμή (2029): 5.000

1.1.3 Αναπλάσεις κεντρικών σημείων και ιδιαίτερης σημασίας σημείων παραδοσιακών (ή και μη παραδοσιακών) οικισμών

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Αναπλάσεις κεντρικών σημείων και ιδιαίτερης σημασίας σημείων παραδοσιακών (ή και μη παραδοσιακών) οικισμών
Κωδικός Δράσης:	1.1.3
Τομέας Παρέμβασης:	Φυσική ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων
Άξονας:	1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	1.1. Βελτίωση των υποδομών για την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 5.2 / 168
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Η παρούσα Δράση αναφέρεται στην ανάπτυξη κεντρικών πλατειών και ιδιαίτερων στοιχείων παραδοσιακών ή μη οικισμών του νησιού. Στην πραγματικότητα, προβλέπεται η ανάπτυξη ενδεικτικά 4 οικισμών που θα επιλεγούν με ευθύνη του Δήμου Χίου, καλύπτοντας ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές.</p> <p>Η επιλογή τους θα γίνει με κριτήρια:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Την σημαντικότητα των στοιχείων πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς των οικισμών. Προτεραιότητα θα έχουν οι παραδοσιακοί οικισμοί της περιοχής παρέμβασης, 2) Την κατάσταση στην οποία βρίσκονται σήμερα συνυπολογιζόμενης της μη υλοποίησης άλλων έργων αναβάθμισης τους, τα τελευταία χρόνια, 3) του πληθυσμού που διαβιεί στον οικισμό και κατά κάποια έννοια θα συμπεριλαμβάνεται στους τελικώς ωφελούμενους, 4) την λειτουργία επιχειρήσεων στην περιοχή που θα γίνουν οι παρεμβάσεις, 5) τον αριθμό των επισκεπτών που δέχεται ο οικισμός σε ετήσια βάση και 6) τη γεωγραφική διασπορά των επεμβάσεων στην περιοχή παρέμβασης. <p>Σε κάθε παρέμβαση θα προσδιορίζονται επακριβώς:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Η περιοχή που θα περιλαμβάνεται στο έργο παρέμβασης για τον συγκεκριμένο οικισμό, 	

- Τα ιδιαίτερα στοιχεία πολιτιστικής ή αρχιτεκτονικής κληρονομιάς που χρήζουν ανάδειξης,
- Τις λειτουργίες της τοπικής κοινωνίας που θα υποστηρίζονται μέσω των υποδομών που θα αναβαθμιστούν και γενικότερα τις επιπτώσεις των παρεμβάσεων στους μόνιμους κατοίκους του οικισμού,
- Πιθανά συνοδά έργα που θα πρέπει να υλοποιηθούν ώστε οι παρεμβάσεις να είναι κατά το δυνατό πιο αποτελεσματικές, όσον αφορά το στόχο τους για αναβάθμιση του οικισμού (π.χ. κατασκευή χώρων στάθμευσης προκειμένου να απελευθερωθούν τα σημεία παρέμβασης από τα Ι.Χ. ή κατασκευή παιδικής χαράς για την ψυχαγωγία και απασχόληση των παιδιών που μένουν μόνιμα ή επισκέπτονται τον οικισμό.
- Έργα Κοινής Ωφέλειας που προκύπτουν, όπως υπογειοποίηση ή διευθέτηση δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας ή έργα αποχετευτικών δικτύων ή όμβριων, όπως και του φωτισμού.
- Έργα που είναι απαραίτητα για την ολιστική διαχείριση του οικισμού σαν τουριστικού προορισμού, όπως προμήθεια και εγκατάσταση info kiosk, φυσική σήμανση με πινακίδες, ηλεκτρονική σήμανση των μνημείων του με barcode για ενημέρωση των επισκεπτών μέσω κινητών συσκευών, προμήθεια και εγκατάσταση φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων κ.λ.π.
- Δίκτυα πυρασφάλειας βάσει σχεδίου προσαρμοσμένου στις ιδιαιτερότητες του κάθε οικισμού. Επίλυση άλλων θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια εντός του οικισμού για τους κατοίκους και τους επισκέπτες.
- Οτιδήποτε άλλο θα μπορούσε να συμβάλει στην αναβάθμιση του οικισμού, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του και στην ενίσχυση της ελκυστικότητας του σαν τουριστικός προορισμός.

Θα ληφθεί μέριμνα ώστε για άλλα θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια ή/και την ποιότητα ζωής των κατοίκων και επισκεπτών των συγκεκριμένων οικισμών να μελετηθούν και να ωριμάσουν έργα, που θα υποβληθούν για ένταξη σε άλλες Προσκλήσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος (όπως θέματα που αφορούν ύδρευση/άρδευση ή αποχέτευση ή αντιπλημμυρική προστασία), ώστε οι επιμέρους Δράσεις να λειτουργήσουν συμπληρωματικά στην κατεύθυνση μιας ολιστικής αντιμετώπισης των προβλημάτων των κατοίκων και της πλήρους αναβάθμισης των οικισμών που θα επιλεγούν.

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.1 Ανάπλαση οικισμών και διατήρηση του πολιτιστικού αποθέματος μνημείων και κτιρίων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.2 Δημιουργία συστημάτων πληροφόρησης των τουριστών ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

- ΟΙ.5 Αποκατάσταση και διάσωση ιστορικών μνημείων ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.1 Ενίσχυση πολιτιστικών δραστηριοτήτων ή δράσεις προβολής τοπικών δρώμενων ή παραδοσιακών δραστηριοτήτων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΕ.1 Έργα ανάπλασης παραλιακών οικισμών και οδικού δικτύου αυτών, καθώς και σχετικών υποδομών, όπως οι ποδηλατόδρομοι ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.4 Δημιουργία βιωματικών χώρων αναβίωσης δραστηριοτήτων σχετικών με τον πολιτισμό της περιοχής παρέμβασης ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.3 Ίδρυση πολιτιστικών δομών ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΚΟ.3 Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση προς τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 168 «Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημοσίων χώρων».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.01 - Θεματικός τουρισμός και συγκεκριμένα στην προτεραιότητα 02.01.05 - Ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού

Η Δράση που έχει σχέση με την ψηφιοποίηση των τουριστικών πληροφοριών υπάγεται στην περιοχή της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.02 - Ψηφιοποίηση τουρισμού, Προτεραιότητα 02.02.01 - Ανάπτυξη εφαρμογών παροχής τουριστικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας που αξιοποιούν τεχνικές ανάλυσης δεδομένων με σκοπό την εξατομικευμένη παροχή πληροφοριών, συστάσεων και περιεχομένου προς τους ταξιδιώτες. Η ίδια Δράση εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, δεδομένου ότι περιλαμβάνει έργα ψηφιοποίησης των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται στους επισκέπτες των οικισμών.

Οι αναπλάσεις παραδοσιακών οικισμών και η δημιουργία υποδομών στάθμευσης για την απομάκρυνση των Ι.Χ. από τους οικισμούς είναι σύμφωνες με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή και τη Διακήρυξη του Κορκ για τους αγροτικούς πληθυσμούς.

Τέλος, η Δράση είναι συμβατή με τις στρατηγικές τουριστικής ανάπτυξης που εκφράζονται μέσα από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο και το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο του τουρισμού, καθώς προάγουν εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
----------	---	------------------------------

Συνολικός Προϋπολογισμός: 2.000.000 ευρώ	10,76 %	26,67 %
Δημόσια Δαπάνη: 2.000.000 ευρώ	11,96 %	26,67 %
Κοινοτική Συνδρομή: 1.700.000 ευρώ	11,96 %	26,67 %
Δυνητικοί Δικαιούχοι		
ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ		
Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)		
Οι πράξεις που θα ενταχθούν θα αφορούν ολοκληρωμένα σχέδια ανάπλασης των παραδοσιακών οικισμών που θα επιλεγούν. Για τον τελικό σχεδιασμό που θα υποβληθεί για ένταξη στη Δράση, θα πρέπει να έχουν γίνει ενέργειες διαβούλευσης με τους κατοίκους του οικισμού (Τοπικό Συμβούλιο), το ΤΕΕ, το Σύλλογο Αρχιτεκτόνων, την Τοπική Εφορεία Αρχαιοτήτων (εφόσον ο οικισμός έχει χαρακτηρισμό ιστορικού διατηρητέου)		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
Δείκτες εκρών: RCO 114 (Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται)	Μονάδα μέτρησης: Τετραγωνικά μέτρα	Τιμή (2029): 4.000
Δείκτες αποτελεσμάτων: PSR999 (Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων)	Μονάδα μέτρησης: Άτομα	Τιμή (2029): 3.000

1.2.1 Ψηφιοποίηση αρχείων Υπηρεσιών φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δημιουργία εφαρμογών ψηφιακών υπηρεσιών

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Ψηφιοποίηση αρχείων Υπηρεσιών φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δημιουργία εφαρμογών ψηφιακών υπηρεσιών
Κωδικός Δράσης:	1.2.1
Τομέας Παρέμβασης:	Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις
Άξονας:	1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης και των τουριστών
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 1.2 / 016
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Η παρούσα Δράση αφορά στην ψηφιοποίηση των αρχείων των Υπηρεσιών των φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης δηλαδή του Δήμου Χίου ή της Π.Ε. Χίου και παρέχουν υπηρεσίες σε κατοίκους της περιοχής παρέμβασης.</p> <p>Πέραν από την ψηφιοποίηση των αρχείων, τα αντίστοιχα έργα θα ολοκληρωθούν με την ψηφιοποίηση συγκεκριμένων γεωγραφικών πληροφοριών σε κατάλληλα υπόβαθρα, π.χ. ορίων οδών και απαλλοτριώσεων, χαρακτηρισμών ή αποχαρακτηρισμών επαρχιακών οδών κ.λ.π.</p> <p>Ταυτόχρονα, σε κάθε περίπτωση, θα αναπτύσσεται εφαρμογή, εφόσον δεν υπάρχει, ή θα γίνουν οι απαιτούμενες παραμετροποιήσεις σε υφιστάμενες εφαρμογές, ώστε συγκεκριμένες υπηρεσίες να παρέχονται πλέον on line στους πολίτες που το επιθυμούν. Πιο συγκεκριμένα, θα αναπτυχθεί εφαρμογή on line επικοινωνίας των πολιτών με την Υπηρεσία, με σκοπό τη διεκπεραίωση συγκεκριμένων αιτημάτων, που θα είναι δυνατό να γίνει μετά την ψηφιοποίηση των αρχείων τους.</p> <p>Ενδεικτικά, Υπηρεσίες που μπορούν να συμμετέχουν στη συγκεκριμένη Δράση είναι οι Τεχνικές Υπηρεσίες της Π.Ε. Χίου και του Δήμου Χίου, όπως και η Πολεοδομία του Δήμου Χίου.</p> <p>Όσον αφορά το συνολικό κόστος του κάθε έργου, υπολογίζεται ότι θα κυμαίνεται μεταξύ 150.000 – 200.000 ευρώ και θα αφορά την εργασία ψηφιοποίησης και την ανάπτυξη της εφαρμογής on line παροχής υπηρεσιών σε πολίτες.</p>	

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΚΟ.3 Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση προς τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 016 «Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 08.01 - Τεχνολογίες διαχείρισης δεδομένων και πληροφοριών.

Τέλος, εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, περιλαμβάνοντας έργα ανάπτυξης ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιων φορέων.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 400.000 ευρώ	2,15 %	5,33 %
Δημόσια Δαπάνη: 400.000 ευρώ	2,39 %	5,33 %
Κοινοτική Συνδρομή: 340.000 ευρώ	2,39 %	5,33 %

Δυνητικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου / Π.Ε. Χίου
Δήμος Χίου

Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη πράξεων αποτελεί η ανάπτυξη ψηφιακής εφαρμογής για την on line παροχή υπηρεσιών στους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης.

Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης

<p>Δείκτες εκροών: RCO14 (Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών)</p>	<p>Μονάδα μέτρησης: Δημόσιοι Οργανισμοί</p>	<p>Τιμή (2029): 2</p>
<p>Δείκτες αποτελεσμάτων: RCR11 (Χρήστες νέων αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών)</p>	<p>Μονάδα μέτρησης: Χρήστες/έτος</p>	<p>Τιμή (2029): 500</p>

1.3.1 Εκσυγχρονισμός υποδομών και ανάπλαση της περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών τουρισμού ευεξίας

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Εκσυγχρονισμός υποδομών και ανάπλαση της περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών τουρισμού ευεξίας
Κωδικός Δράσης:	1.3.1
Τομέας παρέμβασης:	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
Άξονας:	1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	1.3. Έργα ανάπτυξης και βελτίωσης διαχείρισης τουριστικών προορισμών
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 5.2 / 165
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Η παρούσα Δράση αναφέρεται στον εκσυγχρονισμό δημόσιων υποδομών παροχής τουρισμού ευεξίας, συνοδευόμενου και από έργα ανάπλασης και αναβάθμισης των δημόσιων υποδομών του συνόλου της περιοχής.</p> <p>Ενδεικτική δράση αναφέρεται στην περιοχή Αγιασμάτων της ΤΚ Λεπτοπόδων Χίου, όπου υπάρχει η μοναδική αναγνωρισμένη ιαματική πηγή του νησιού. Ο Δήμος Χίου έχει ολοκληρώσει μελέτη για τον εκσυγχρονισμό του υδροθεραπευτηρίου Αγιασμάτων, των εγκαταστάσεων ιαματικού νερού (μηχανολογικές εγκαταστάσεις άντλησης, μεταφοράς και ψύξης του νερού από την πηγή προς το υδροθεραπευτήριο) και αναμόρφωσης του περιβάλλοντα χώρου αυτού, οπότε έχει μια σχετική ωριμότητα να εντάξει την υλοποίηση του έργου στην παρούσα Δράση.</p> <p>Το παρόν έργο θα συμπληρωθεί με μικρότερου μεγέθους παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στην ευρύτερη περιοχή του οικισμού εντός του οποίου αναπτύσσονται δράσεις τουρισμού ευεξίας, με σκοπό την μεγαλύτερη ικανοποίηση των τουριστών που επέλεξαν την περιοχή και το συγκεκριμένο είδος τουρισμού και διαμένουν στα καταλύματα της περιοχής, όπως και στους επισκέπτες.</p> <p>Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το υδροθεραπευτήριο Αγιασμάτων ανήκει στον Δήμο Χίου, αλλά η διαχείριση του γίνεται βάσει προγραμματικής σύμβασης από την κοινωφελή επιχείρηση ΔΗ.Κ.Ε.Χ. με συμμετοχή και της ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π. «Θέρμαι Αγιασμάτων» που έχει συσταθεί από κατοίκους και επαγγελματίες της περιοχής. Η ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π. αναπτύσσει συμπληρωματικές δράσεις παροχής υπηρεσιών στους λουόμενους και τους επισκέπτες της περιοχής, επαυξάνοντας το αποτέλεσμα και την ικανοποίηση τους.</p>	

Φορέας υλοποίησης του έργου θα είναι σε κάθε περίπτωση ο Δήμος Χίου, που μπορεί στη συνέχεια να συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις, ώστε η διαχείριση των υποδομών να γίνεται από κοινού με εταιρείες του ή και ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π. της περιοχής, ενισχύοντας με αυτό τον τρόπο και την Κοινωνική Οικονομία.

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.7 Αύξηση και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών **ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΟΙ.1 Ανάπλαση οικισμών και διατήρηση του πολιτιστικού αποθέματος μνημείων και κτιρίων **ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΟΙ.2 Δημιουργία συστημάτων πληροφόρησης των τουριστών **ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**
- ΚΟ.4 Ίδρυση ή/και εκσυγχρονισμός κοινωνικών δομών **ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ**

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 165 «Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.01 - Θεματικός τουρισμός και συμβάλλει στην προτεραιότητα 02.01.01 - Ανάπτυξη τουρισμού ευεξίας.

Πρόκειται για Δράση αναβάθμισης του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος και αξιοποίησης ενός μοναδικής αξίας φυσικού πόρου, έτσι είναι σύμφωνες με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή και τη Διακήρυξη του Κορκ για τους αγροτικούς πληθυσμούς.

Τέλος, είναι συμβατή με τις στρατηγικές τουριστικής ανάπτυξης που εκφράζονται μέσα από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο και το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο του τουρισμού, καθώς προάγουν εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
----------	---	------------------------------

Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.200.000 ευρώ	6,46 %	16,00 %
Δημόσια Δαπάνη: 1.200.000 ευρώ	7,17 %	16,00 %
Κοινοτική Συνδρομή: 1.020.000 ευρώ	7,17 %	16,00 %
Δυνητικοί Δικαιούχοι		
Δήμος Χίου		
Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)		
Η παρούσα Δράση αφορά αποκλειστικά την αναβάθμιση δημόσιων υποδομών παροχής τουρισμού ευεξίας που απαραίτητα πρέπει να συνδέονται με την ύπαρξη αναγνωρισμένης ιαματικής πηγής		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
Δείκτες εκροών: RCO77 (Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται)	Μονάδα μέτρησης: Πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	Τιμή (2029): 1
Δείκτες αποτελεσμάτων: RCR77 (Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται)	Μονάδα μέτρησης: Επισκέπτες/έτος	Τιμή (2029): 2.000

1.3.2 Βελτίωση οικισμών της περιοχής παρέμβασης με την έννοια να γίνουν πιο φιλικό και προσβάσιμο και στους επισκέπτες και στους τουρίστες σαν τοπικοί τουριστικοί προορισμοί

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Βελτίωση οικισμών της περιοχής παρέμβασης με την έννοια να γίνουν πιο φιλικό και προσβάσιμο και στους επισκέπτες και στους τουρίστες σαν τοπικοί τουριστικοί προορισμοί
Κωδικός Δράσης:	1.3.2
Τομέας παρέμβασης:	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
Άξονας:	1. Βελτίωση των όρων διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού και των διαμενόντων τουριστών και επισκεπτών
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	1.3 Έργα ανάπτυξης και βελτίωσης διαχείρισης τουριστικών προορισμών
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 5.2 / 165
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Αναφέρθηκε ήδη ότι πολλοί οικισμοί της περιοχής παρέμβασης, που αποτελούν δημοφιλείς τοπικούς τουριστικούς προορισμούς για τους τουρίστες και τους επισκέπτες του νησιού παρουσιάζουν σημαντικές ελλείψεις, κυρίως όσον αφορά στη σήμανση, στην παροχή πληροφοριών και στη διάθεση υποδομών που είναι απαραίτητες.</p> <p>Σημειώνεται ότι στην προτεινόμενη Δράση 1.1.3 προβλέπεται η επιλογή ενδεικτικά 4 κατά προτίμηση παραδοσιακών οικισμών και η εκπόνηση και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπλασης των κεντρικών σημείων τους ή/και οποιουδήποτε άλλου σημείου κρίνεται ότι είναι σημαντικό και πρέπει να συμπεριληφθεί στις εργασίες ανάπλασης. Είναι προφανές ότι στο πλαίσιο της ανάπλασης θα προβλέπονται και όλα εκείνα τα έργα σήμανσης, φυσικής ή ηλεκτρονικής και κατασκευής υποδομών, ώστε οι οικισμοί να γίνουν φιλικό και περισσότερο προσβάσιμο στους τουρίστες και επισκέπτες.</p> <p>Έτσι, η παρούσα Δράση αφορά άλλους οικισμούς, για τους οποίους δεν θα γίνουν έργα ολοκληρωμένης ανάπλασης, αλλά παρόλα αυτά έχουν ανάγκη μικρότερης σημασίας και κόστους έργων, ώστε να πληρούν τις απαιτήσεις ενός τουριστικού προορισμού.</p> <p>Με την παρούσα δράση προβλέπεται η εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για ενδεικτικά 7 οικισμούς της περιοχής παρέμβασης, όπου με συγκεκριμένες παρεμβάσεις και μικρού μεγέθους έργα, θα αντιμετωπίζονται οι ελλείψεις και οι οικισμοί θα γίνονται φιλικό και προσβάσιμο στους επισκέπτες.</p> <p>Τέτοιες παρεμβάσεις μπορεί να είναι:</p>	

- Σήμανση των σημαντικών στοιχείων εντός ή εκτός του οικισμού με πινακίδες (φυσική σήμανση)
- Σήμανση των επιχειρήσεων του οικισμού που παρέχουν υπηρεσίες διαμονής, εστίασης, αναψυχής, εμπορίου κ.λ.π.
- Ηλεκτρονική σήμανση των αξιοθέατων του οικισμού, με ανάπτυξη εφαρμογών παροχής οπτικοακουστικού υλικού μέσω κινητών συσκευών για ενημέρωση των επισκεπτών.
- Παροχή χρηστικών πληροφοριών μέσω κινητών συσκευών, ώστε οι επισκέπτες να έχουν στη διάθεση τους αυτές, αλλά και να αισθάνονται ασφάλεια κατά την παραμονή τους στον οικισμό.
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης, εφόσον απαιτείται.
- Οποιαδήποτε άλλη υποδομή απαιτείται για την εξυπηρέτηση των κατοίκων του οικισμού και των τουριστών.

Ουσιαστικά πρόκειται για μικρού μεγέθους επεμβάσεις, που όμως θα πρέπει να εντάσσονται σε ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο διαχείρισης τουριστικού προορισμού, βάσει των αναγκών που διαπιστώνονται για κάθε ένα από τους οικισμούς που θα επιλεγούν για αυτό το σκοπό.

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.2 Δημιουργία συστημάτων πληροφόρησης των τουριστών ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.1 Ενίσχυση πολιτιστικών δραστηριοτήτων ή δράσεις προβολής τοπικών δρώμενων ή παραδοσιακών δραστηριοτήτων ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.4 Δημιουργία βιωματικών χώρων αναβίωσης δραστηριοτήτων σχετικών με τον πολιτισμό της περιοχής παρέμβασης ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.2 Δημιουργία πολιτιστικών κέντρων που θα συμβάλλουν στην τουριστική προβολή ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΚΟ.3 Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από την Τοπική Αυτοδιοίκηση προς τους κατοίκους της περιοχής παρέμβασης ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 165

«Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.02 - Ψηφιοποίηση τουρισμού, Προτεραιότητα 02.02.01 - Ανάπτυξη εφαρμογών παροχής τουριστικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας που αξιοποιούν τεχνικές ανάλυσης δεδομένων με σκοπό την εξατομικευμένη παροχή πληροφοριών, συστάσεων και περιεχομένου προς τους ταξιδιώτες.

Πρόκειται για Δράση που εκτιμάται ότι θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, δεδομένου ότι περιλαμβάνουν έργα ψηφιοποίησης των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται στους επισκέπτες των οικισμών.

Επίσης, η προτεινόμενη Δράση είναι σύμφωνη με την Διακήρυξη του Κορκ για τις αγροτικές περιοχές, με την έννοια της προαγωγής της ευημερίας των αγροτικών πληθυσμών και της εισαγωγής καινοτομιών σε αγροτικές περιοχές.

Τέλος, είναι συμβατή με τις στρατηγικές τουριστικής ανάπτυξης που εκφράζονται μέσα από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο και το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο του τουρισμού, καθώς προάγουν εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 900.000 ευρώ	4,84 %	12,00 %
Δημόσια Δαπάνη: 900.000 ευρώ	5,38 %	12,00 %
Κοινοτική Συνδρομή: 765.000 ευρώ	5,38 %	12,00 %

Δυνητικοί Δικαιούχοι

Δήμος Χίου

Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)

Σε κάθε περίπτωση Πράξης, αυτή πρέπει να βασίζεται σε Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης του οικισμού σαν τουριστικού προορισμού, που θα εκπονηθεί από τις Υπηρεσίες του Δήμου Χίου και θα έχει θετική γνωμοδότηση του τοπικού συμβουλίου του οικισμού.

Στη Δράση δεν θα ενταχθούν οικισμοί που έχουν ενταχθεί στη Δράση 1.1.3

Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
<p>Δείκτες εκρών:</p> <p>RCO77 (Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται)</p>	<p>Μονάδα μέτρησης:</p> <p>Πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι</p>	<p>Τιμή (2029): 7</p>
<p>Δείκτες αποτελεσμάτων:</p> <p>RCR77 (Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται)</p>	<p>Μονάδα μέτρησης:</p> <p>Επισκέπτες/έτος</p>	<p>Τιμή (2029): 20.000</p>

2.1.1 Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού
Κωδικός Δράσης:	2.1.1
Τομέας Παρέμβασης:	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
Άξονας:	2. Προστασία των πολιτιστικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής παρέμβασης
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	2.1. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 5.2 / 166
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Η παρούσα Δράση αναφέρεται στην αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων της πολιτιστικής κληρονομιάς που βρίσκονται στην περιοχή παρέμβασης και υπάγονται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Πολιτισμού.</p> <p>Αναφέρθηκαν ήδη, κατά την αιτιολόγηση του Ειδικού Στόχου, αρκετά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς που βρίσκονται εντός της περιοχής παρέμβασης και χρήζουν αποκατάστασης και ανάδειξης από το Υπουργείο Πολιτισμού.</p> <p>Η τοπική Εφορεία Αρχαιοτήτων μελετά αρκετά από αυτά, ακολουθώντας τους κανόνες δεοντολογίας που αφορούν τον χειρισμό μνημείων και στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς.</p> <p>Με βάση την ωριμότητα έργων που προετοιμάζει, αλλά και τη σημαντικότητα των παρεμβάσεων, θα επιλέξει την υποβολή τεχνικών δελτίων για την ένταξη συγκεκριμένων έργων στην εν λόγω Δράση.</p>	
Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται	
<p>Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.</p> <p>Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:</p>	

- ΟΙ.5 Αποκατάσταση και διάσωση ιστορικών μνημείων ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.4 Δημιουργία βιωματικών χώρων αναβίωσης δραστηριοτήτων σχετικών με τον πολιτισμό της περιοχής παρέμβασης ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΠΟ.2 Δημιουργία πολιτιστικών κέντρων που θα συμβάλλουν στην τουριστική προβολή ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 166 «Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών».

Επιπλέον η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.01 - Θεματικός τουρισμός και συγκεκριμένα στην προτεραιότητα 02.01.05 - Ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού

Η Δράση, στο βαθμό που έχει σχέση με την ψηφιοποίηση των τουριστικών πληροφοριών υπάγονται στην περιοχή της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.02 - Ψηφιοποίηση τουρισμού, Προτεραιότητα 02.02.01 - Ανάπτυξη εφαρμογών παροχής τουριστικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας που αξιοποιούν τεχνικές ανάλυσης δεδομένων με σκοπό την εξατομικευμένη παροχή πληροφοριών, συστάσεων και περιεχομένου προς τους ταξιδιώτες. Η ίδια Δράση εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, δεδομένου ότι περιλαμβάνουν έργα ψηφιοποίησης των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται στους επισκέπτες των οικισμών.

Η Δράση είναι συμβατή με τη Διακήρυξη του Κορκ, του 2016, για τις αγροτικές περιοχές, με την έννοια ότι προωθείται η αγροτική ευημερία, αλλά και η προστασία του φυσικού και αγροτικού περιβάλλοντος της περιοχής με ήπιες παρεμβάσεις.

Τέλος, είναι συμβατή με τις στρατηγικές τουριστικής ανάπτυξης που εκφράζονται μέσα από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο και το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο του τουρισμού, καθώς προάγουν εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.400.000 ευρώ	7,53 %	32,56 %
Δημόσια Δαπάνη: 1.400.000 ευρώ	8,37 %	32,56 %

Κοινοτική Συνδρομή: 1.190.000 ευρώ	8,37 %	32,56 %
Δυνητικοί Δικαιούχοι		
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Τοπικές Εφορείες Αρχαιοτήτων		
Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)		
Δεν υπάρχουν ειδικοί όροι για την υλοποίηση της προτεινόμενης Δράσης.		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
Δείκτες εκρών: RCO77 (Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται)	Μονάδα μέτρησης: Πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	Τιμή (2029): 3
Δείκτες αποτελεσμάτων: RCR77 (Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται)	Μονάδα μέτρησης: Επισκέπτες/έτος	Τιμή (2029): 5.000

2.2.1 Δημιουργία υποδομών προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης, εκτός περιοχών Natura

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Δημιουργία υποδομών προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης, εκτός περιοχών Natura
Κωδικός Δράσης:	2.2.1
Τομέας Παρέμβασης:	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικότουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura
Άξονας:	2. Προστασία των πολιτιστικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής παρέμβασης
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	2.2. Προστασία και ανάδειξη ιδιαίτερων στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης και της βιοποικιλότητας
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 5.2 / 167
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Η παρούσα Δράση αναφέρεται στην δημιουργία έργων και υποδομών με σκοπό την προστασία και την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και τη βιοποικιλότητα της περιοχής παρέμβασης.</p> <p>Τέτοια έργα θα μπορούσε να είναι η αποκατάσταση περιπατητικών διαδρομών στην Χιώτικη ύπαιθρο, με σκοπό την χρήση τους από κατοίκους του νησιού ή τουρίστες, όπως και η ίδρυση γεωλογικού πάρκου για την ανάδειξη της γεωποικιλότητας της νήσου Χίου.</p> <p>Ένα πλήθος από παλιά μονοπάτια συνδέει τους οικισμούς της Χίου μεταξύ τους ή με άλλα σημεία ενδιαφέροντος, όπως μοναστήρια, μνημεία κ.λ.π. Κάποια από αυτά είναι απλώς μονοπάτια, ενώ άλλα έχουν προκύψει από προσπάθειες κατασκευής αμαξιτών δρόμων για την κίνηση αμαξών, πριν κατασκευαστούν οι σύγχρονοι δρόμοι και πριν ακόμα ανακαλυφθούν τα οχήματα.</p> <p>Η ανακάλυψη, αποκατάσταση και συντήρηση των παλιών μονοπατιών αποτελεί αντικείμενο ενδιαφέροντος αρκετών τοπικών εθελοντικών ομάδων, με αποτέλεσμα πολλά από αυτά να έχουν διασωθεί και συντηρηθεί, ενώ ένας μεγάλος αριθμός κατοίκων πλαισιώνει αυτές τις ομάδες, τόσο στις εθελοντικές δράσεις καθαρισμού και συντήρησης, όσο και στις κατά κανόνα Κυριακάτικες περιηγήσεις τους, κυρίως την άνοιξη και το φθινόπωρο.</p>	

Πολλά από τα μονοπάτια έχουν έντονο πολιτιστικό ενδιαφέρον, όπως εκείνα που ανοίγονται πάνω σε παλιούς αμαξωτούς δρόμους (Φα – Λιθί ή τούρκικος δρόμος Αγίου Ισιδώρου – Ψιλές).

Άλλα μονοπάτια κερδίζουν σε ενδιαφέρον γιατί συνδέουν μεταξύ τους μνημεία της πολιτιστικής παράδοσης. Ένα τέτοιο δίκτυο μονοπατιών υφίσταται στην Κεντρική Χίο και συνδέει μεταξύ τους τη Νέα Μονή με τις μονές των Αγίων Πατέρων και του Αγίου Μάρκου, με μικρότερα παρεκκλήσια και με τους κοντινούς οικισμούς Αυγωνύμων και Αναβάτου.

Κάθε μονοπάτι αποτελεί αδιάσειστο μάρτυρα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής του τόπου μια και καθένα από αυτά τα μονοπάτια κατασκευάστηκε για να ενισχύσει την επικοινωνία και το εμπόριο στις γύρω κοινότητες .

Στόχος της παρούσας δράσης είναι ο σχεδιασμός ενός ολοκληρωμένου προγράμματος αποκατάστασης των μονοπατιών που θα ενωθούν λειτουργικά σε ένα ενιαίο δίκτυο σε ολόκληρο το νησί.

Με τον τρόπο αυτό θα εξυπηρετήσουν τους σκοπούς για τους οποίους αρχικά δημιουργήθηκαν αναδεικνύοντας παράλληλα:

- Τα Βυζαντινά μνημεία (τις εκκλησίες και τα μοναστήρια δίνοντας ώθηση και στον θρησκευτικό τουρισμό)
- Τα αρχαιολογικά αλλά και τα νεότερα μνημεία του νησιού μας.
- Τα Γεωλογικά Μνημεία της Χίου τα οποία είναι αρκετά και πρόσφατα ξεκίνησε η διαδικασία ανάδειξης τους.
- Τον φυσικό πλούτο του νησιού μας με τη σπάνια πανίδα (ορχιδέες, τουλίπες, σχίνιοι - μαστιχόδεντρα κλπ.)
- Την τοπική αρχιτεκτονική κάθε Δημοτικής Ενότητας.

Επιπλέον, από την διαβούλευση που έγινε με τους φορείς, προέκυψε συγκεκριμένη πρόταση για διασφάλιση της προσβασιμότητας ΑμεΑ πιλοτικά για κάποια υφιστάμενη περιπατητική διαδρομή, όπως ενδεικτικά για την περιπατητική διαδρομή στην περιοχή της Κλειδούς της Δημοτικής Κοινότητας Βροντάδου της Δημοτικής Ενότητας Ομηρούπολης του Δήμου Χίου. Σκοπός είναι άτομα με κινητικά προβλήματα και άτομα με προβλήματα όρασης να μπορούν να απολαύσουν κάποιες από τις διαδρομές που είναι διαθέσιμες, εκτιμώντας και το υψηλό κόστος διασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ σε αυτές. Για το λόγο αυτό, προτείνεται ενδεικτικά η συγκεκριμένη διαδρομή, μήκους 1.500 μέτρων, που έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια και ξεκινά από σημείο κοντά στο κέντρο του νησιού, όπου είναι εγκατεστημένο και το μοναδικό Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Νομού Χίου.

Η συγκεκριμένη πρόταση της Π.Ε. Χίου αποσκοπεί στο να καλύψει τις ανάγκες των ατόμων με ειδικές ανάγκες για περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και αναψυχή. Η διαδρομή θα ξεκινά από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ομηρούπολης και θα συντελέσει στην ενημέρωση κι ευαισθητοποίηση μαθητών ΑΜΕΑ των σχολείων της Χίου, αλλά και επισκεπτών.

Επιπλέον, θα τοποθετηθούν πινακίδες ενημέρωσης ΑΜΕΑ που θα απευθύνονται σε άτομα τυφλά ή με μειωμένη όραση και θα τους πληροφορούν για επιλεγμένα στοιχεία του οικοσυστήματος/περιβάλλοντος όπως π.χ. φυτά (όνομα ή και φωτογραφία), πετρώματα, οικολογία, ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές.

Όλες οι πινακίδες θα είναι ανάγλυφες με το σύστημα μπράϊλ και σε κατάλληλο ύψος, ώστε να διαβάζονται με ψηλάφηση.

Επιπλέον, ενδιαφέρον θα είχε και η ανάδειξη, προστασία και διαχείριση του γεωλογικού πλούτου του νησιού. Μπορούν να δημιουργηθούν μουσειακές εγκαταστάσεις για να φιλοξενήσουν όλα τα απολιθώματα της Χίου ή αντίγραφα τους, καθώς και συλλογές ορυκτών και πετρωμάτων του νησιού.

Η υλοποίηση των ενεργειών της παρούσας δράσης θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για την ίδρυση ενός Γεωλογικού Πάρκου (π.χ. Αμμωνιτών στην περιοχή του Κορακάρη) με σκοπό να αποτελέσει τη βάση για τη συγκέντρωση όλου του γεωλογικού πλούτου του νησιού. Κάτι τέτοιο θα απλωνόταν σε ένα μεγάλο μέρος της περιοχής όπου απαντώνται οι περισσότεροι αμμωνίτες και θα περιλάμβανε υποδομές για την περιήγηση εντός του χώρου, αλλά και κάποιες λιτές κτιριακές εγκαταστάσεις ως χώρο ενημέρωσης κοινού & τηλεπισκόπησης.

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.6 Αποκατάσταση παλιών μονοπατιών και δημιουργία περιπατητικών διαδρομών ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.7 Αύξηση και αναβάθμιση τουριστικών υποδομών ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.8 Προστασία και ανάδειξη της γεωποικιλότητας του νησιού ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΚΟ.2 Έλλειψη ειδικών υποδομών ανοιχτών χώρων, για εξειδικευμένες δραστηριότητες κατηγοριών κατοίκων όπως π.χ. για τους ποδηλάτες, προσκόπους κ.λ.π. ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΥΠ.3 Ανάγκες διασφάλισης προσβασιμότητας ΑμΕΑ στις περιπατητικές διαδρομές ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 167 «Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού, εκτός από τις περιοχές NATURA».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.01 - Θεματικός τουρισμός και συμβάλλει στην προτεραιότητα 02.01.06 - Ανάπτυξη οικοτουρισμού.

Η Δράση, στο βαθμό τα έργα που θα ενταχθούν θα έχουν σχέση με την ψηφιοποίηση των τουριστικών πληροφοριών υπάγεται στην περιοχή της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.02 - Ψηφιοποίηση τουρισμού, Προτεραιότητα 02.02.01 - Ανάπτυξη εφαρμογών παροχής

τουριστικών υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας που αξιοποιούν τεχνικές ανάλυσης δεδομένων με σκοπό την εξατομικευμένη παροχή πληροφοριών, συστάσεων και περιεχομένου προς τους ταξιδιώτες. Τα ίδια έργα εκτιμάται ότι θα συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, δεδομένου ότι περιλαμβάνουν έργα ψηφιοποίησης των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχονται στους επισκέπτες των οικισμών.

Πρόκειται για Δράση αναβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος και είναι σύμφωνη με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, με τη Διακήρυξη του Κορκ για τους αγροτικούς πληθυσμούς, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή.

Τέλος, είναι συμβατή με τις στρατηγικές τουριστικής ανάπτυξης που εκφράζονται μέσα από το Περιφερειακό Χωροταξικό Σχέδιο και το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο του τουρισμού, καθώς προάγει εναλλακτικές μορφές τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.500.000 ευρώ	8,07 %	34,88 %
Δημόσια Δαπάνη: 1.500.000 ευρώ	8,97 %	34,88 %
Κοινωνική Συνδρομή: 1.275.000 ευρώ	8,97 %	34,88 %

Δυνητικοί Δικαιούχοι

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου / Π.Ε. Χίου
Δήμος Χίου

Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)

Δεν υπάρχουν ειδικοί όροι που να αφορούν την υλοποίηση της Δράσης

Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης

Δείκτες εκρών: RC077 (Αριθμός πολιτιστικών και	Μονάδα μέτρησης: Πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	Τιμή (2029): 6
---	--	----------------

τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται)		
<p>Δείκτες αποτελεσμάτων:</p> <p>RCR77 (Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται)</p>	<p>Μονάδα μέτρησης: Επισκέπτες/έτος</p>	<p>Τιμή (2029): 3.000</p>

2.3.1 Δημιουργία πράσινων σημείων στην περιοχή παρέμβασης και συμπληρωματικών υποδομών ανακύκλωσης

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Δημιουργία πράσινων σημείων στην περιοχή παρέμβασης και συμπληρωματικών υποδομών ανακύκλωσης
Κωδικός Δράσης:	2.3.1
Τομέας παρέμβασης:	Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης
Άξονας:	2. Προστασία των πολιτιστικών πόρων και του φυσικού περιβάλλοντος και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής παρέμβασης
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	2.3. Μείωση των στερεών απορριμμάτων που οδηγούνται προς υγειονομική ταφή και το παραγόμενου βιοαερίου με σκοπό τη μείωση της συμβολής της περιοχής στο φαινόμενο του θερμοκηπίου
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 5.2 / 067
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Η παρούσα Δράση αναφέρεται στην δημιουργία πράσινων σημείων στην περιοχή παρέμβασης, όπως ακριβώς προβλέπεται στο ΠΕΣΔΑ Βορείου Αιγαίου.</p> <p>Τα Πράσινα Σημεία είναι οργανωμένοι χώροι, στους οποίους οι πολίτες μπορούν να αφήνουν ειδικά απόβλητα οικιακής προέλευσης από τηλεοράσεις και άλλο ηλεκτρικό ή ηλεκτρονικό εξοπλισμό, μέχρι στρώματα, έπιπλα, κλαδέματα ή άλλα ογκώδη αντικείμενα εντελώς δωρεάν.</p> <p>Κάθε Πράσινο σημείο είναι ένας οριοθετημένος και διαμορφωμένος χώρος με κατάλληλη κτιριακή υποδομή (όπου απαιτείται) και εξοπλισμό, οργανωμένος από το Δήμο, ώστε οι δημότες να αποθέτουν ανακυκλώσιμα υλικά, χωριστά συλλεγόμενα, όπως χαρτί, γυαλί, μέταλλα, πλαστικά, υφάσματα, βρώσιμα έλαια ή χρησιμοποιημένα αντικείμενα και εξοπλισμό (όπως ρουχισμό, έπιπλα, ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό), προκειμένου να προωθηθούν στη συνέχεια για ανακύκλωση ή για επαναχρησιμοποίηση.</p> <p>Γενικότερα, η ανάπτυξη των Πράσινων Σημείων συντελεί ουσιαστικά στην υιοθέτηση της εθνικής πολιτικής σχετικά με τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, καθώς αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ προώθηση της πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων ▪ ενίσχυση των δραστηριοτήτων επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης 	

- εκτροπή αποβλήτων από τους ΧΥΤΑ
- ανακύκλωση οικιακών αποβλήτων
- χωριστή συλλογή χαρτιού, μετάλλου, πλαστικού και γυαλιού
- διαμόρφωση νέας προσέγγισης ως προς το τι είναι και τι δεν είναι απόβλητο, μείωση της ευκολίας απόρριψης χρήσιμων αντικειμένων και υλικών, καθώς και ανάπτυξη νέων προτύπων κοινωνικής συμπεριφοράς.

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΠΕ.2 Ολοκλήρωση των υποδομών που προβλέπονται από το ΠΕΣΔΑ για την διαχείριση των στερεών απορριμμάτων ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 5.2 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 067 «Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 03.02 - Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων - κυκλική οικονομία.

Η δράσεις διαχείρισης των στερεών αποβλήτων με ενίσχυση της ανακύκλωσης και της επαναχρησιμοποίησης με αντίστοιχη μείωση του μέρους των στερεών απορριμμάτων που οδηγείται για υγειονομική ταφή είναι σύμφωνες με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή, καθώς συμβάλλει στην μείωση του παραγόμενου βιοαερίου και των επιπτώσεων του στο φαινόμενο του θερμοκηπίου. Είναι επιπλέον σύμφωνες με τη Διακήρυξη του Κορκ για τις αγροτικές περιοχές, με την έννοια ενθάρρυνσης δράσεων για τη μείωση των αποτελεσμάτων της κλιματικής αλλαγής.

Τέλος, η Δράση είναι συμβατή με τον Εθνικό Σχεδιασμό Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΕΣΔΑ 2020 – 2030) και το ΠΕΣΔΑ Βορείου Αιγαίου, περιλαμβάνοντας όλες τις ενέργειες που προβλέπονται σε αυτό και αφορούν την περιοχή παρέμβασης και για τις οποίες δεν έχει εξασφαλιστεί μέχρι σήμερα χρηματοδότηση από κάποιο χρηματοδοτικό πρόγραμμα.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης - Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.400.000 ευρώ	7,53 %	32,56 %

Δημόσια Δαπάνη: 1.400.000 ευρώ	8,37 %	32,56 %
Κοινοτική Συνδρομή: 1.190.000 ευρώ	8,37 %	32,56 %
Δυνητικοί Δικαιούχοι		
Δήμος Χίου ΔΙΑΝΟΧ Α.Ε.		
Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)		
Η οποιαδήποτε πράξη ενταχθεί στην παρούσα Δράση πρέπει να είναι σύμφωνη με το ΠΕΣΔΑ Βορείου Αιγαίου		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
Δείκτες εκροών: RCO107 (Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων)	Μονάδα μέτρησης: Ευρώ	Τιμή (2029): 1.400.000
Δείκτες αποτελεσμάτων: RCR103 (Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά)	Μονάδα μέτρησης: Τόνοι/έτος	Τιμή (2029): 2.500

3.1.1 Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης με έμφαση στην ψηφιακή ή/και στην πράσινη οικονομία

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης με έμφαση στην ψηφιακή ή/και στην πράσινη οικονομία
Κωδικός Δράσης:	3.1.1
Τομέας παρέμβασης:	Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων
Άξονας:	3. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης με ειδική μέριμνα στη συγκράτηση ή/και επαναπατρισμό νέων ή/και υψηλών γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζόμενων
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	3.1. Ενίσχυση ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης ή τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 1.3 / 021
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Μέσω της παρούσας δράσης δίνεται η δυνατότητα ίδρυσης / επέκτασης και εκσυγχρονισμού υφιστάμενων μονάδων δεύτερης μεταποίησης αγροτικών προϊόντων (παραγωγή ειδών διατροφής μετά την πρώτη μεταποίηση) στην περιοχή παρέμβασης Ενδεικτικά αναφέρονται π.χ. αρτοποιεία, ζαχαροπλαστεία, βιοτεχνίες τροφίμων, ποτοποιεία κ.λ.π. για την ενίσχυση του εισοδήματος των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης.</p> <p>Επιλέξιμες θα είναι όλες οι μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές, υφιστάμενες ή υπό σύσταση, επιχειρήσεις που διαθέτουν παραγωγικές ή/και βοηθητικές εγκαταστάσεις δεύτερης μεταποίησης αγροτικών προϊόντων εντός της περιοχής παρέμβασης ή προτίθενται να υλοποιήσουν με το επενδυτικό τους σχέδιο.</p>	

Κατά την αξιολόγηση των προτεινόμενων έργων, θετικό κριτήριο θα αποτελεί η ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας ή/και χρήσης νέων τεχνολογιών με σκοπό τη ψηφιοποίηση διαδικασιών ή/και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον.

Πράξεις που ενσωματώνουν την κυκλική οικονομία στις διαδικασίες τους, ιδιαίτερα όσον αφορά την αξιοποίηση παραπροϊόντων των παραγωγικών διαδικασιών τους, θα βαθμολογούνται θετικά κατά την αξιολόγηση τους.

Επιπλέον θετικό κριτήριο αποτελεί η συμμετοχή με σημαντικό ποσοστό στο επενδυτικό σχέδιο δαπανών που εξυπηρετούν εξοικονόμηση στην κατανάλωση ενέργειας με αντίστοιχη μείωση των εκπομπών ρύπων.

Κριτήριο θα αποτελέσει και η εξαγωγική ικανότητα της επιχείρησης που θα υπολογιστεί με βάση τα στοιχεία εξαγωγών των τριών τελευταίων ετών ή/και την απόκτηση αυτής της ικανότητας, με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου που θα υποβληθεί.

Θετικά θα βαθμολογείται η δικτύωση – συνεργασία του φορέα της επένδυσης με άλλους ομοειδείς ή μη ομοειδείς στο πλαίσιο καθετοποίησης της παραγωγής φορείς, που θα τεκμηριώνεται με συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία (π.χ. συμφωνητικό συνεργασίας, δημιουργία cluster κ.λ.π.).

Τέλος, θετικό κριτήριο θα είναι η υφιστάμενη απασχόληση της επιχείρησης σε ΕΜΕ των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων και η δέσμευση της επιχείρησης για δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Έργα που θα περιλαμβάνουν ενέργειες για τη διασύνδεση του τομέα της αγροδιατροφής με τον τουρισμό, όπως επισκέψιμοι χώροι παραγωγικών μονάδων αγροδιατροφής ή χώροι γευσιγνωσίας θα αντιμετωπίζονται θετικά κατά την αξιολόγηση.

Οι ενισχύσεις καλύπτουν δαπάνες για κτιριακές εγκαταστάσεις, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, αγορά μηχανημάτων και εξοπλισμού, καθώς και γενικές δαπάνες.

Το καθεστώς ενίσχυσης θα είναι βάσει του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (κανονισμός de minimis) σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Σημειώνεται ότι όσον αφορά τις ενισχύσεις σε μεταποιητικές ομάδες, σύμφωνα με την Πρόσκληση του ΤΑΠΤΟΚ προβλέπονται μόνο ενισχύσεις που αφορούν δραστηριότητες δεύτερης μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, οπότε επιλέξιμη θα είναι ολόκληρη η περιοχή παρέμβασης και γίνεται υπόδειξη στην ΕΤΑΧ Α.Ε. να επικεντρώσει τις ιδιωτικές ενισχύσεις του LEADER σε άλλους κλάδους μεταποίησης.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των ενισχυόμενων παρεμβάσεων μπορεί να ανέλθει μέχρι 285.000,00 € ενώ τα ποσοστά ενίσχυσης είναι 70 %.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ (άρθρο 69§3γ του Καν. 1303/2013).

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.3 Δράσεις για την ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύωσης των επιχειρήσεων μεταξύ τους ή/και με δημόσιους φορείς ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.11 Ενίσχυση του εξαγωγικού χαρακτήρα των τοπικών επιχειρήσεων και της ελλιπούς προβολής του τουριστικού προϊόντος ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.13 Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης του πανεπιστημιακού δυναμικού για την ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.3 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 021 «Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 03.02 - Ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων - κυκλική οικονομία και συγκεκριμένα στις προτεραιότητες 03.02.03 - Αξιοποίηση αγροτικών παραπροϊόντων, καθώς και υποπροϊόντων της βιομηχανίας τροφίμων για την παραγωγή ασφαλών και υγιεινών τροφίμων και ζωοτροφών και 03.02.02 - Βελτίωση περιβαλλοντικού αποτυμώματος των επιχειρήσεων (π.χ. μείωση κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και νερού, αυτοπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, μείωση παραγωγής στερεών αποβλήτων κ.λπ.), όπως και στην περιοχή παρέμβασης 03.03 - Ποιότητα τροφίμων. Επίσης, στην περιοχή παρέμβασης 03.01 - Σύνδεση αγροδιατροφής με τουρισμό προτεραιότητα 03.01.01 - Δημιουργία επισκέψιμων χώρων (π.χ. σε ελαιοτριβεία, οινοποιεία, ουζοποιεία κ.τ.λ.) - Δημιουργία χώρων γευσιγνωσίας κ.λ.π.

Επίσης, εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, στο βαθμό που κατά την αξιολόγηση των προτεινόμενων έργων η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών αποτελούν σημαντικό κριτήριο.

Η αξιολόγηση των επενδύσεων με κριτήριο την ενσωμάτωση δράσεων κυκλικής οικονομίας είναι σύμφωνη με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή.

Η Δράση είναι σύμφωνη με τη Διακήρυξη του Κορκ για τους αγροτικούς πληθυσμούς με την έννοια της πολλαπλής ενίσχυσης τους με την αξιοποίηση των αγροτικών προϊόντων και την ενίσχυση της ευημερίας τους.

Σε κάθε περίπτωση, οι Πράξεις που θα ενταχθούν θα είναι σύμφωνες με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και τα ΣΧΟΟΑΠ της κάθε Δ.Ε. της περιοχής παρέμβασης, εφόσον υφίστανται και η ΕΔΠ υποχρεούται να το ελέγχει σε κάθε περίπτωση, πριν την ένταξη συγκεκριμένων Πράξεων στη Δράση.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης – Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 785.000 ευρώ	4,22 %	12,68 %
Δημόσια Δαπάνη: 550.000 ευρώ	3,29 %	12,72 %
Κοινοτική Συνδρομή: 467.500 ευρώ	3,29 %	12,72 %
Δυνητικοί Δικαιούχοι		
Μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις υφιστάμενες ή υπό σύσταση Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (Ομ. Π.) Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Αστικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.)		
Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)		
Δεν υπάρχουν ειδικοί όροι για την υλοποίηση της Δράσης		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
Δείκτες εκροών: RC002 (Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις)	Μονάδα μέτρησης: Επιχειρήσεις	Τιμή (2029): 12
Δείκτες αποτελεσμάτων: RCR19 (Επιχειρήσεις με υψηλότερο κύκλο εργασιών)	Μονάδα μέτρησης: Επιχειρήσεις	Τιμή (2029): 8

3.1.2 Ίδρυση ή/και επέκταση τουριστικών επιχειρήσεων σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης - Εκσυγχρονισμός τουριστικών επιχειρήσεων σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Ίδρυση ή/και επέκταση τουριστικών επιχειρήσεων σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης - Εκσυγχρονισμός τουριστικών επιχειρήσεων σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης
Κωδικός Δράσης:	3.1.2
Τομέας παρέμβασης:	Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων
Άξονας:	3. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης με ειδική μέριμνα στη συγκράτηση ή/και επαναπατρισμό νέων ή/και υψηλών γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζόμενων
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	3.1. Ενίσχυση ίδρυσης, επέκτασης και εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης ή τουρισμού στην περιοχή παρέμβασης
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΤΠΑ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 1.3 / 021
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Μέσω της παρούσας δράσης δίνεται η δυνατότητα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ίδρυσης ή επέκτασης επιχειρήσεων τουριστικών καταλυμάτων, μόνο σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης 2) εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων τουριστικών καταλυμάτων, σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης 3) Ίδρυσης ή επέκτασης ή εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων εστίασης και αναψυχής, σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης 4) Ίδρυσης ή επέκτασης ή εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών με δραστηριότητες σχετικές με εναλλακτικές/ειδικές μορφές τουρισμού, την 	

αναψυχή, την άθληση/σπορ για την εξυπηρέτηση του τουρισμού με στόχο την ενδυνάμωση του τουριστικού δυναμικού και τη βελτίωση των παρεχόμενων τουριστικών υπηρεσιών, σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η δράση (α) περιορίζεται μόνο σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης, ώστε να μην υπάρξει επικάλυψη με τις δράσεις του LEADER, που ενισχύουν την ίδρυση ή επέκταση τουριστικών καταλυμάτων στις νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης.

Κατά την υλοποίησή τους, επιδιώκεται η ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας ή/και χρήσης νέων τεχνολογιών με σκοπό τη ψηφιοποίηση διαδικασιών ή/και διαδικασιών φιλικών προς το περιβάλλον.

Επιπλέον θετικό κριτήριο αποτελεί η συμμετοχή στο επενδυτικό σχέδιο δαπανών που εξυπηρετούν εξοικονόμηση στην κατανάλωση ενέργειας με αντίστοιχη μείωση των εκπομπών ρύπων.

Θετικά θα βαθμολογείται η δικτύωση – συνεργασία του φορέα της επένδυσης με άλλους ομοειδείς ή μη ομοειδείς φορείς, που θα τεκμηριώνεται με συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία (π.χ. συμφωνητικό συνεργασίας, δημιουργία cluster κ.λ.π.).

Τέλος, θετικό κριτήριο θα είναι η υφιστάμενη απασχόληση της επιχείρησης σε ΕΜΕ των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων και η δέσμευση της επιχείρησης για δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Οι ενισχύσεις καλύπτουν δαπάνες για κτιριακές εγκαταστάσεις, διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου, αγορά μηχανημάτων και εξοπλισμού, καθώς και γενικές δαπάνες.

Το καθεστώς ενίσχυσης θα είναι βάσει του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (κανονισμός de minimis) σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Για όσα έργα ενταχθούν βάσει του Κανονισμού 1407/2013, ο συνολικός προϋπολογισμός των ενισχυόμενων παρεμβάσεων μπορεί να ανέλθει μέχρι 285.000,00 € ενώ τα ποσοστά ενίσχυσης είναι 70 %.

Για την περίπτωση ίδρυσης ή επέκτασης τουριστικών καταλυμάτων, θα υπάρχει η δυνατότητα στον υποψήφιο δικαιούχο, να επιλέξει τον Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό, ιδιαίτερα εφόσον ο προϋπολογισμός της επένδυσης και η υπολογιζόμενη επιχορήγηση υπερβαίνει τα όρια του κανόνα de minimis. Στις περιπτώσεις αυτές, ο μέγιστος προϋπολογισμός θα μπορεί να ανέλθει στις 600.000 ευρώ και τα ποσοστά επιχορήγησης θα προκύπτουν βάσει των μέγιστων επιτρεπόμενων ποσοστών ενισχύσεων του ΓΑΚ για τις περιφερειακές ενισχύσεις.

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν είναι επιλέξιμος, εκτός της περίπτωσης που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ (άρθρο 69§3γ του Καν. 1303/2013).

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.9 Ενίσχυση της δημιουργίας και της αναβάθμισης των τουριστικών κλινών σε συνδυασμό με δράσεις τουριστικής προβολής ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.3 Δράσεις για την ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύωσης των επιχειρήσεων μεταξύ τους ή/και με δημόσιους φορείς ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.10 Δράσεις ενίσχυσης της ενσωμάτωσης καινοτομιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.11 Ενίσχυση του εξαγωγικού χαρακτήρα των τοπικών επιχειρήσεων και της ελλιπούς προβολής του τουριστικού προϊόντος ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.13 Χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης του πανεπιστημιακού δυναμικού για την ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 1.3 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 021 «Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται στην περιοχή παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου 02.01 - Θεματικός τουρισμός, στην περιοχή παρέμβασης 02.02 - Ψηφιοποίηση τουρισμού και στην περιοχή παρέμβασης 02.03 - Πράσινες τουριστικές υποδομές και δεξιότητες εργατικού δυναμικού.

Επίσης, εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, στο βαθμό που κατά την αξιολόγηση των προτεινόμενων έργων η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών αποτελεί σημαντικό κριτήριο.

Η αξιολόγηση των επενδύσεων με κριτήριο την ενσωμάτωση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος είναι σύμφωνες με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή και τη Διακήρυξη του Κορκ για τους αγροτικούς πληθυσμούς.

Σε κάθε περίπτωση, οι Πράξεις που θα ενταχθούν θα είναι σύμφωνες με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού, το Ειδικό Χωροταξικό πλαίσιο του τουρισμού και τα

ΣΧΟΟΑΠ της κάθε Δ.Ε. της περιοχής παρέμβασης, εφόσον υφίστανται και η ΕΔΠ υποχρεούται να το ελέγχει σε κάθε περίπτωση, πριν την ένταξη συγκεκριμένων Πράξεων στη Δράση.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης – Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 4.080.000 ευρώ	21,95 %	65,91 %
Δημόσια Δαπάνη: 2.450.000 ευρώ	14,65 %	56,65 %
Κοινοτική Συνδρομή: 2.082.500 ευρώ	14,65 %	56,65 %

Δυνητικοί Δικαιούχοι

Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις υφιστάμενες ή υπό σύσταση
Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.)

Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)

Δεν υπάρχουν ειδικοί όροι για την υλοποίηση της Δράσης

Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης

Δείκτες εκροών: RC002 (Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις)	Μονάδα μέτρησης: Επιχειρήσεις	Τιμή (2029): 16
Δείκτες αποτελεσμάτων: RCR19 (Επιχειρήσεις με υψηλότερο κύκλο εργασιών)	Μονάδα μέτρησης: Επιχειρήσεις	Τιμή (2029): 16

3.2.1 Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων από άνεργους νέους ή μακροχρόνια άνεργους

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων από άνεργους νέους ή μακροχρόνια άνεργους
Κωδικός Δράσης:	3.2.1
Τομέας παρέμβασης:	Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση
Άξονας:	3. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης με ειδική μέριμνα στη συγκράτηση ή/και επαναπατρισμό νέων ή/και υψηλών γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζόμενων
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	Ενθάρρυνση νέων ή ανέργων με υψηλές δεξιότητες για εγκατάσταση τους στην περιοχή παρέμβασης με ίδρυση νέας επιχείρησης ή πρόσβαση στην απασχόληση σε υφιστάμενη επιχείρηση σαν εξειδικευμένο προσωπικό
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΚΤ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 4.1 / 134
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Μέσω της παρούσας δράσης δίνεται η δυνατότητα ίδρυσης επιχειρήσεων από άνεργους νέους ηλικίας 18 – 39 ετών ή/και μακροχρόνια άνεργους ανεξαρτήτως ηλικίας, που σχεδιάζουν να ιδρύσουν δική τους μικρή ή πολύ μικρή επιχείρηση στην περιοχή παρέμβασης. Δικαιούχοι θα είναι και εταιρείες μικρές ή πολύ μικρές που θα συσταθούν με έδρα στην περιοχή παρέμβασης, στις οποίες συμμετέχουν επιλέξιμοι ωφελούμενοι με ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο του 50 % και οι οποίοι αποκλειστικά ασκούν τη διοίκηση αυτών των εταιρειών.</p> <p>Σκοπός της Δράσης είναι η κάλυψη 100 % των λειτουργικών δαπανών έναρξης και λειτουργίας της επιχείρησης έως 2 έτη από την ίδρυση της, όπως ενοίκια, ασφαλιστικές εισφορές, δαπάνες παροχής υπηρεσιών, δαπάνες αμοιβών τρίτων, αναλώσιμα, μισθοδοσίες, αγορά πρώτων και βοηθητικών υλών, μισθοδοσίες κ.λ.π. Όσον αφορά τον</p>	

απαιτούμενο εξοπλισμό, για την ίδρυση της επιχείρησης, θα ενισχύεται μέχρι 100 % η απόσβεση του, κατά την περίοδο επιλεξιμότητας των δαπανών.

Ανώτατο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο θα είναι 30.000 ευρώ και περίοδος επιλεξιμότητας των δαπανών θα είναι μέχρι 2 έτη από την έναρξη της επιχείρησης.

Στα κριτήρια επιλογής προτείνονται τα παρακάτω:

- Η συνάφεια γνώσεων ή/και επαγγελματικής εμπειρίας του δικαιούχου με το αντικείμενο δραστηριότητας της νέας επιχείρησης
- Οι θέσεις απασχόλησης που θα δημιουργηθούν, συμπεριλαμβανομένης και της αυτοαπασχόλησης
- Η ενσωμάτωση καινοτομιών ή/και νέων τεχνολογιών στο επενδυτικό σχέδιο
- Η προστασία του περιβάλλοντος
- Η συμβολή του επενδυτικού σχεδίου στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων για την περιοχή παρέμβασης

Το καθεστώς ενίσχυσης θα είναι βάσει του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (κανονισμός de minimis) σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Επιλέξιμες θα είναι όλες οι νέες δραστηριότητες που είναι σύμφωνες με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (κανονισμός de minimis).

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.4 Ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας ΠΟΛΥ ΥΨΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.9 Ενίσχυση της δημιουργίας και της αναβάθμισης των τουριστικών κλινών σε συνδυασμό με δράσεις τουριστικής προβολής ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΟΙ.12 Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού υψηλών προσόντων ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- ΚΟ.4 Ίδρυση ή/και εκσυγχρονισμός κοινωνικών δομών ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.1 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 134 «Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται σε διάφορες περιοχές παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου ανάλογα με το είδος της επιχείρησης που θα δημιουργηθεί και τη δραστηριότητα που θα επιλέξει.

Επίσης, εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, στο βαθμό που κατά την αξιολόγηση των προτεινόμενων έργων η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών αποτελεί σημαντικό κριτήριο.

Η αξιολόγηση των επενδύσεων με κριτήριο την ενσωμάτωση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος είναι σύμφωνες με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή και τη Διακήρυξη του Κορκ για τις αγροτικές περιοχές.

Σε κάθε περίπτωση, οι Πράξεις που θα ενταχθούν θα είναι σύμφωνες με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού, τα Ειδικά Χωροταξικά πλαίσια ανάλογα με την περίπτωση και τα ΣΧΟΟΑΠ της κάθε Δ.Ε. της περιοχής παρέμβασης.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης – Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 1.000.000 ευρώ	5,38 %	16,16 %
Δημόσια Δαπάνη: 1.000.000 ευρώ	5,98 %	23,12 %
Κοινοτική Συνδρομή: 850.000 ευρώ	5,98 %	23,12 %

Δυνητικοί Δικαιούχοι

Φυσικά πρόσωπα άνεργοι νέοι έως 39 ετών

Φυσικά πρόσωπα μακροχρόνια άνεργοι

Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)

Δεν υπάρχουν ειδικοί όροι όσον αφορά την υλοποίηση της Δράσης		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
<p>Δείκτες εκροών: EEC002 (Ανεργοί, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων)</p>	<p>Μονάδα μέτρησης: Αριθμός ατόμων</p>	<p>Τιμή (2029): 50</p>
<p>Δείκτες αποτελεσμάτων: EECR05 (Συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους)</p>	<p>Μονάδα μέτρησης: Αριθμός ατόμων</p>	<p>Τιμή (2029): 50</p>

3.2.2 Πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων

Τίτλος Παρέμβασης Δράσης:	Πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων
Κωδικός Δράσης:	3.2.2
Τομέας παρέμβασης:	Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση
Άξονας:	3. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης με ειδική μέριμνα στη συγκράτηση ή/και επαναπατρισμό νέων ή/και υψηλών γνώσεων και δεξιοτήτων εργαζόμενων
Ειδικός στόχος Τοπικού Προγράμματος:	3.2. Ενθάρρυνση νέων ή ανέργων με υψηλές δεξιότητες για εγκατάσταση τους στην περιοχή παρέμβασης με ίδρυση νέας επιχείρησης ή πρόσβαση στην απασχόληση σε υφιστάμενη επιχείρηση σαν εξειδικευμένο προσωπικό
Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ):	ΕΚΤ
Ειδικός Στόχος / Πεδίο Παρέμβασης:	Ειδικός Στόχος 4.1 / 134
Αναλυτική Περιγραφή Παρέμβασης – Δράσης / Ενδεικτικές πράξεις	
<p>Μέσω της παρούσας δράσης δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις που λειτουργούν στην περιοχή παρέμβασης να προσλαμβάνουν εργαζόμενους υψηλών προσόντων, με την έννοια εξειδικευμένων σπουδών ή μεταπτυχιακών διπλωμάτων εξειδίκευσης σε συγκεκριμένα αντικείμενα.</p> <p>Σκοπός της Δράσης είναι αφενός οι τοπικές επιχειρήσεις να ενισχυθούν με εξειδικευμένο, υψηλών προσόντων, προσωπικό ώστε να γίνουν πιο αποτελεσματικές και αφετέρου η περιοχή παρέμβασης να ενισχυθεί γενικότερα με την μετοίκηση ανθρώπων υψηλών γνώσεων και προσόντων σε αυτή, είτε πρόκειται για επαναπατρισμό καταγόμενων από αυτή, είτε για άλλα πρόσωπα, που για πρώτη φορά θα εγκατασταθούν στην περιοχή.</p> <p>Η Δράση αφορά με την ενίσχυση του μισθολογικού κόστους του νέου εργαζόμενου για τουλάχιστον 18 μήνες, με επιδότηση του 100 % του συνολικού κόστους μέσω του ΕΚΤ με εκτιμώμενο μηνιαίο μισθολογικό κόστος της τάξης των 1.500 ευρώ, ώστε αυτό να μπορεί να δράσει ελκυστικά για άτομα υψηλών προσόντων να μετεγκατασταθούν και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε επιχειρήσεις της περιοχής παρέμβασης.</p>	

Το καθεστώς ενίσχυσης θα είναι βάσει του ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (κανονισμός de minimis) σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Επιλέξιμες θα είναι όλες οι δραστηριότητες που είναι σύμφωνες με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ κανονισμός de minimis).

Σκοπιμότητα/ Συμβολή στους Στόχους του τοπικού Σχεδίου ΤΑΠτοΚ/ Ανάγκες οι οποίες καλύπτονται

Έχει γίνει πλήρης ανάλυση της σκοπιμότητας της παρούσας Δράσης και της συμβολής της στους στόχους του τοπικού σχεδίου ΤΑΠτοΚ.

Όσον αφορά τις ήδη καταγεγραμμένες ανάγκες που καλύπτονται από την παρούσα Δράση και σύμφωνα με την κωδικοποίηση του παρόντος είναι:

- ΟΙ.12 Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού υψηλών προσόντων ΧΑΜΗΛΗΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Συμμόρφωση με υφιστάμενες στρατηγικές:

Η παρούσα Δράση εντάσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.1 του επιχειρησιακού προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021 – 2027 και συμβάλλει στην Προτεραιότητα 134 «Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση».

Επιπλέον, η προτεινόμενη Δράση υπάγεται σε διάφορες περιοχές παρέμβασης της RIS3 Βορείου Αιγαίου ανάλογα με το είδος της επιχείρησης που θα συμμετέχει.

Επίσης, εκτιμάται ότι θα συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025, στο βαθμό που κατά την αξιολόγηση των προτεινόμενων έργων η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και ψηφιοποίησης διαδικασιών αποτελεί σημαντικό κριτήριο.

Η αξιολόγηση των επενδύσεων με κριτήριο την ενσωμάτωση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος είναι σύμφωνες με τις Εθνικές Στρατηγικές για το Περιβάλλον για την κλιματική αλλαγή, αλλά και με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία για την κλιματική αλλαγή και τη Διακήρυξη του Κορκ για τις αγροτικές περιοχές.

Χρηματοδοτικά στοιχεία παρέμβασης – Δράσης

Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο τοπικού προγράμματος	Ποσοστό (%) σε επίπεδο άξονα
Συνολικός Προϋπολογισμός: 325.000 ευρώ	1,75 %	5,25 %

Δημόσια Δαπάνη: 325.000 ευρώ	1,94 %	7,51 %
Κοινοτική Συνδρομή: 276.250 ευρώ	1,94 %	7,51 %
Δυνητικοί Δικαιούχοι		
Μεσαίες, μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις		
Παρατηρήσεις όσον αφορά την υλοποίηση – Ειδικοί όροι εφαρμογής παρέμβασης (π.χ. θέματα ΕΚΤ, χωρική εξειδίκευση, κατηγορία δικαιούχων, είδος πράξης, δράσεις ΚΕ κ.λ.π.)		
<p>Ωφελούμενοι θα είναι άνεργοι πτυχιούχοι ΤΕΙ ή ΑΕΙ ή δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε συγκεκριμένη ειδικότητα που θα είναι ζητούμενη από τη δικαιούχο επιχείρηση</p> <p>Η Δράση θα υλοποιηθεί από τις υπηρεσίες της Δ.Υ.Π.Α.</p>		
Εκροές σε επίπεδο παρέμβασης		
Δείκτες εκροών: ΕΕC002 (Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων)	Μονάδα μέτρησης: Αριθμός ατόμων	Τιμή (2029): 12
Δείκτες αποτελεσμάτων: ΕΕC005 (Συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους)	Μονάδα μέτρησης: Αριθμός ατόμων	Τιμή (2029): 12

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΩΝ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΑΝΑΓΚΗ (κατά σειρά προτεραιότητας)	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.2.1	1.3.1	1.3.2	2.1.1	2.2.1	2.3.1	3.1.1	3.1.2	3.2.1	3.2.2
ΟΙ.3										X	X		
ΟΙ.4												X	
ΟΙ.6								X					
ΟΙ.1			X		X								
ΟΙ.2			X		X	X							
ΠΟ.1			X			X							
ΚΟ.1	X												
ΟΙ.5			X				X						
ΠΟ.4			X			X	X						
ΠΕ.1		X	X										
ΠΕ.2									X				
ΟΙ.7		X			X			X					
ΑΝΑΓΚΗ (κατά σειρά προτεραιότητας)	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.2.1	1.3.1	1.3.2	2.1.1	2.2.1	2.3.1	3.1.1	3.1.2	3.2.1	3.2.2

ΠΟ.3			X										
ΚΟ.2	X							X					
ΟΙ.8								X					
ΟΙ.9											X	X	
ΚΟ.3			X	X		X							
ΚΟ.4					X							X	
ΥΠ.3								X					
ΠΟ.2						X	X						
ΟΙ.10			X	X		X				X	X		
ΟΙ.11										X	X		
ΟΙ.12												X	X
ΟΙ.13										X	X		

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

3.1. Σχέδιο χρηματοδότησης

Άξονας	Ειδικός Στόχος Στρατηγικής	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	Π/Υ (ευρώ) Δ.Δ.	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		Κωδικός πεδίου παρέμβασης
					Πρόγραμμα / Πηγή χρημα-τοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο»	
1	1.1	1.1.1. Δημιουργία ανοιχτών χώρων με περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών εγκατάστασης για εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης	1.500.000 1.500.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	079
		1.1.2. Δημιουργία ποδηλατόδρομου εντός τουριστικών οικισμών με ανάπτυξη των υφιστάμενων κεντρικών οδών αυτών	1.500.000 1.500.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	083
		1.1.3. Αναπλάσεις κεντρικών σημείων και ιδιαίτερης σημασίας σημείων παραδοσιακών (ή και μη παραδοσιακών) οικισμών	2.000.000 2.000.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	168
	1.2	1.2.1. Ψηφιοποίηση αρχείων Υπηρεσιών Φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δημιουργία εφαρμογών ψηφιακών υπηρεσιών	400.000 400.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές	016
	1.3	1.3.1. Εκσυγχρονισμός υποδομών και ανάπτυξη της περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών τουρισμού ευεξίας	1.200.000 1.200.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	165
		1.3.2. Βελτίωση οικισμών της περιοχής παρέμβασης με την έννοια να γίνουν πιο φιλικό και προσβάσιμοι στους επισκέπτες και στους τουρίστες σαν τοπικοί τουριστικοί προορισμοί	900.000 900.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	165
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ 1			7.500.000 7.500.000				
2	2.1	2.1.1. Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού	1.400.000 1.400.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού,	166

Άξονας	Ειδικός Στόχος Στρατηγικής	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	Π/Υ (ευρώ) Δ.Δ.	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		Κωδικός πεδίου παρέμβασης
					Πρόγραμμα / Πηγή χρημα-τοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο»	
						της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	
	2.2	2.2.1. Δημιουργία υποδομών προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης, εκτός περιοχών Natura	1.500.000 1.500.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	167
	2.3	2.3.1. Δημιουργία πράσινων σημείων στην περιοχή παρέμβασης και συμπληρωματικών υποδομών ανακύκλωσης	1.400.000 1.400.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	067
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ 2			4.300.000 4.300.000				
3	3.1	3.1.1. Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης με έμφαση στην ψηφιακή ή/και στην πράσινη οικονομία	785.000 550.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	021
		3.1.2. Ίδρυση ή/και επέκταση τουριστικών επιχειρήσεων σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης - Εκσυγχρονισμός τουριστικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης	4.080.000 2.450.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	021
	3.2	3.2.1. Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων από άνεργους νέους ή μακροχρόνια άνεργους	1.000.000 1.000.000	ΕΚΤ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια άνεργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	134
		3.2.2. Πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων	325.000 325.000	ΕΚΤ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως	134

Άξονας	Ειδικός Στόχος Στρατηγικής	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	Π/Υ (ευρώ) Δ.Δ.	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		Κωδικός πεδίου παρέμβασης
					Πρόγραμμα / Πηγή χρημα-τοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο»	
						μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΞΟΝΑ 3			6.190.000 4.325.000				
		Τεχνική βοήθεια	600.000 600.000	ΕΤΠΑ	Ε.Π. Βορείου Αιγαίου	RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	169
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ			18.590.000				
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ			16.725.000				
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ			15.400.000				
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ			1.325.000				
Συμβολή στο στόχο της κλιματικής αλλαγής			3.260.000				
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ ΠΗΓΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (Ιδιωτικά κεφάλαια)			1.865.000				

3.2 Αναλυτικός Πίνακας Δεικτών

ΚΩΔ. ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΡΟΩΝ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2029	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2029
1.1.1	Δημιουργία ανοιχτών χώρων με περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών εγκατάστασης για εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης	RCO114	10.000 τ.μ.	PSR999	6.000 κάτοικοι
1.1.2	Δημιουργία ποδηλατόδρομου εντός τουριστικών οικισμών με ανάπλαση των υφιστάμενων κεντρικών οδών αυτών	RCO58	1,25 Km	RCR64	5.000 χρήστες/έτος
1.1.3	Αναπλάσεις κεντρικών σημείων και ιδιαίτερης σημασίας σημείων παραδοσιακών (ή και μη παραδοσιακών) οικισμών	RCO114	4.000 τ.μ.	PSR999	3.000 κάτοικοι
1.2.1	Ψηφιοποίηση αρχείων Υπηρεσιών φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δημιουργία εφαρμογών ψηφιακών υπηρεσιών	RCO14	2 Δημόσιοι Οργανισμοί	RCR11	500 χρήστες/έτος
1.3.1	Εκσυγχρονισμός υποδομών και ανάπλαση της περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών τουρισμού ευεξίας	RCO77	1 πολιτιστικός και τουριστικός χώρος	RCR77	2.000 επισκέπτες
1.3.2	Βελτίωση οικισμών της περιοχής παρέμβασης με την έννοια να γίνουν πιο φιλικό και προσβάσιμοι στους επισκέπτες και στους τουρίστες σαν τοπικοί τουριστικοί προορισμοί	RCO77	7 πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	RCR77	20.000 επισκέπτες
2.1.1	Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού	RCO77	3 πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	RCR77	5.000 επισκέπτες
2.2.1	Δημιουργία υποδομών προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης, εκτός περιοχών Natura	RCO77	6 πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	RCR77	3.000 επισκέπτες
2.3.1	Δημιουργία πράσινων σημείων στην περιοχή παρέμβασης και συμπληρωματικών υποδομών ανακύκλωσης	RCO107	1.400.000 ευρώ	RCR103	2.500 τόνοι/έτος
3.1.1	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων δεύτερης	RCO02	12 επιχειρήσεις	RCR19	8 επιχειρήσεις

ΚΩΔ. ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΡΟΩΝ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2029	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ 2029
	μεταποίησης με έμφαση στην ψηφιακή ή/και στην πράσινη οικονομία				
3.1.2	Ίδρυση ή/και επέκταση τουριστικών επιχειρήσεων σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης - Εκσυγχρονισμός τουριστικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης	RC002	16 επιχειρήσεις	RCR19	16 επιχειρήσεις
3.2.1	Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων από άνεργους νέους ή μακροχρόνια άνεργους	EEC002	50 άνεργοι	EECR05	50 άνεργοι
3.2.2	Πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων	EEC002	12 άνεργοι	EECR05	12 άνεργοι

3.3 Δαπάνες Διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της Στρατηγικής & του Συντονισμού της

Αναλυτική περιγραφή των Λειτουργικών δαπανών & των δαπανών εμπύχωσης και τεκμηρίωση της αναγκαιότητάς των

Ο βασικός άξονας γύρω από τον οποίο αρθρώνεται το οργανωτικό πλαίσιο συντονισμού και διαχείρισης του τοπικού προγράμματος είναι η αποτελεσματική οργάνωση και διοίκηση του συνόλου των εργασιών τεχνικής υποστήριξης, διαχείρισης και παρακολούθησης της υλοποίησης του τοπικού προγράμματος.

Ενδεικτικά (και όχι περιοριστικά) περιλαμβάνονται οι παρακάτω κατηγορίες δαπανών:

- Αμοιβές προσωπικού και εξωτερικών συμβούλων

Αφορά στην ενίσχυση της λειτουργίας και της υπηρεσιακής δομής της ΟΤΔ για την υλοποίηση, παρακολούθηση και διαχείριση του τοπικού προγράμματος στην περιοχή παρέμβασης. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σχεδίου είναι δυνατό να αποφασιστεί η συμμετοχή εξωτερικών συμβούλων στην αξιολόγηση των προτάσεων των υποψηφίων τελικών αποδεκτών καθώς και του τοπικού προγράμματος συνολικά, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή υλοποίηση του Προγράμματος.

- Λειτουργικές δαπάνες της ΟΤΔ

Αφορά στην ενίσχυση της λειτουργίας της ΟΤΔ μέσω της κάλυψης των λειτουργικών δαπανών που συνεπάγονται οι εργασίες εκτέλεσης, διαχείρισης και παρακολούθησης του τοπικού προγράμματος. Τέτοιες δαπάνες μπορούν να αφορούν σε κόστος αναλώσιμων, δαπάνες μετακινήσεων, κλπ. Επίσης αφορά στην κάλυψη πάγιων δαπανών όπως ενοίκια, έξοδα υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, κ.λ.π.

- Αγορά παγίων και λοιπού εξοπλισμού

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες προμήθειας και εγκατάστασης εξοπλισμού και μηχανοργάνωσης που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες διαχείρισης και παρακολούθησης του προγράμματος.

- Ενέργειες εμπύχωσης (διοργάνωση ημερίδων, εκδηλώσεων, workshops, κλπ)

Αφορά στην κάλυψη δαπανών που απορρέουν από την υλοποίηση ποικίλων ενεργειών εμπύχωσης καθόλη τη διάρκεια του τοπικού προγράμματος. Ενδεικτικά αναφέρονται δράσεις όπως: Ημερίδες ενημέρωσης ευαισθητοποίησης, workshops συμβουλευτικής υποστήριξης υποψηφίων δικαιούχων κ.λ.π.

- Υποστηρικτικές ενέργειες (πχ αυτοαξιολόγηση, επιμόρφωση στελεχών ΟΤΔ κλπ)

Αφορά στην κάλυψη δαπανών που απορρέουν από την υλοποίηση ενεργειών που έχουν υποστηρικτικό χαρακτήρα προς τις κύριες δράσεις του τοπικού προγράμματος. Ειδικότερα, η επιτυχία υλοποίησης του προγράμματος κρίνεται εν μέρει από τη διασφάλιση εκείνων των παραγόντων που συμβάλλουν:

- στην καλύτερη εξοικείωση των δυνητικών επενδυτών με τους όρους του προγράμματος,
- στην αποτελεσματική διαχείριση του προγράμματος από τα στελέχη της ΟΤΔ
- στην εφαρμογή αποτελεσματικού συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Έτσι η δράση αυτή μπορεί να περιλαμβάνονται: επιμόρφωση στελεχών της ΟΤΔ και ΕΔΠ, αυτοαξιολόγηση κ.α.

Μια προσεγγιστική ανάλυση του κόστους διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης της τοπικής στρατηγικής γίνεται στον επόμενο Πίνακα:

Περιγραφή δαπάνης	Μονάδα μέτρησης	Υπολογισμός κόστους	Τελικό κόστος (ευρώ)
Αμοιβές Προσωπικού	Ανθρωπομήνες στελεχιακού δυναμικού	171 ανθρωπομήνες	445.573,80
Δαπάνες εξωτερικών συμβούλων για σύνταξη/αξιολόγηση τοπικού σχεδίου, αξιολόγηση /Πιστοποίηση επενδυτικών σχεδίων κ.λ.π.	αποκοπή		67.926,20
Λειτουργικές δαπάνες ΟΤΔ (παροχές κλπ)	έτη	6,0 έτη x 5.000 ευρώ/έτος	30.000,00
Μετακινήσεις / Ταξίδια	Αποκοπή		12.500,00
Εξοπλισμός	αποκοπή		19.000,00
Ενέργειες εμπύχωσης , Δαπάνες Δημοσιότητας & Προβολής.	ενέργειες	10 ενέργειες x 2.500 ευρώ	25.000,00
ΣΥΝΟΛΟ			600.000,00

Κωδικός	Κατηγορία δαπάνης	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1	Αμοιβές Προσωπικού	16.990,80	93.352,80	93.352,80	93.352,80	73.494,00	40.569,00	34461,60
2	Αμοιβές εξωτερικών συνεργατών για σύνταξη/αξιολό	19.800	6000	11760,20	12366	6000	6000	6000

Κωδικός	Κατηγορία δαπάνης	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
	γηση τοπικού προγράμματος κ.λ.π.							
3	Λειτουργικές δαπάνες ΟΤΔ (παροχές κλπ)	2.500	5.000	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
4	Μετακινήσεις ταξίδια	500	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
5	Εξοπλισμός	1000	6.500	6.500	3500	1500	0,00	0,00
6	Ενέργειες εμφύχωσης / Δαπάνες προβολής δημοσιότητας	500	7000	7000	4000	4000	2000	500
	ΣΥΝΟΛΟ	41.290,80	119.852,80	125.113	119.718,80	91.494,00	55.069,00	47.461,60

3.4 Χρονοπρογραμματισμός Τοπικού Προγράμματος ανά Έτος

Άξονας στρατηγικής	Ειδικός στόχος στρατηγικής	Παρέμβαση / Δράση	(Αποτυπώνεται με γραμμοσκίαση το εξάμηνο έναρξης & λήξης Δράσης)														
			2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		
			A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	
1	1.1	1.1.1. Δημιουργία ανοιχτών χώρων με περιβαλλοντική αναβάθμιση των περιοχών εγκατάστασης για εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης															
		1.1.2. Δημιουργία ποδηλατόδρομου εντός τουριστικών οικισμών με ανάπλαση των υφιστάμενων κεντρικών οδών αυτών															
		1.1.3. Αναπλάσεις κεντρικών σημείων και ιδιαίτερης σημασίας σημείων παραδοσιακών (ή και μη παραδοσιακών) οικισμών															
	1.2	1.2.1. Ψηφιοποίηση αρχείων Υπηρεσιών φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δημιουργία εφαρμογών ψηφιακών υπηρεσιών															
	1.3	1.3.1. Εκσυγχρονισμός υποδομών και ανάπλαση της περιοχής με σκοπό την παροχή υπηρεσιών τουρισμού ευεξίας															
		1.3.2. Βελτίωση οικισμών της περιοχής παρέμβασης με την έννοια να γίνουν πιο φιλικό και προσβάσιμοι στους επισκέπτες και στους τουρίστες σαν τοπικοί τουριστικοί προορισμοί															

Άξονας στρατηγικής	Ειδικός στόχος στρατηγικής	Παρέμβαση / Δράση	(Αποτυπώνεται με γραμμοσκίαση το εξάμηνο έναρξης & λήξης Δράσης)													
			2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029	
			A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
2	2.1	2.1.1. Αποκατάσταση και ανάδειξη μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού														
	2.2	2.2.1. Δημιουργία υποδομών προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής παρέμβασης, εκτός περιοχών Natura														
	2.3	2.3.1. Δημιουργία πράσινων σημείων στην περιοχή παρέμβασης και συμπληρωματικών υποδομών ανακύκλωσης														
3	3.1	3.1.1. Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων δεύτερης μεταποίησης με έμφαση στην ψηφιακή ή/και στην πράσινη οικονομία														
		3.1.2. Ίδρυση ή/και επέκταση τουριστικών επιχειρήσεων σε μη νησιωτικές/ορεινές περιοχές της περιοχής παρέμβασης - Εκσυγχρονισμός τουριστικών επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης														
	3.2	3.2.1. Ενίσχυση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων από άνεργους νέους ή μακροχρόνια άνεργους														

Άξονας στρατηγικ ής	Ειδικός στόχος στρατηγ ικής	Παρέμβαση / Δράση	(Αποτυπώνεται με γραμμοσκίαση το εξάμηνο έναρξης & λήξης Δράσης)													
			2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029	
			A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
		3.2.2. Πρόσβαση στην απασχόληση ανέργων υψηλών προσόντων														

